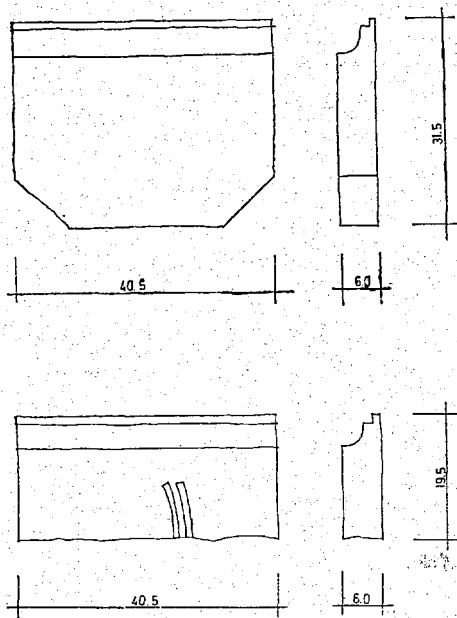

VI КАТАЛОГ АРХИТЕКТОНСКЕ ПЛАСТИКЕ

КЕРАМОПЛАСТИЧНИ ДЕЛОВИ

1 Профилисане опеке

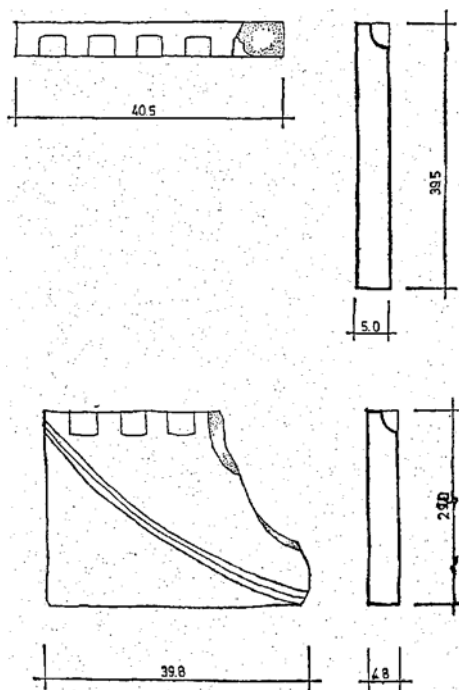
од печене земље помешане са ситнозрним песком, инв. број 130, 131, црвене боје, ливене у калупима, имају дужину 40,5 ширину 31,5 и дебљину 6,0 cm.

Време и место налаза ових комада је непознато.

Опеке су део завршног венца. На чеаној страни имају испод завршне равне траке поједностављен профил у облику четвртине круга. Једна опека је у зачеоном делу вишеугаона, односно са исеченим угловима.

сл. 131

131 Профилисане опеке, инв. број 130 и 131, делови завршних венца

2 Профилисане опеке

од печене земље помешане са ситнозрним песком, црвене боје, инв. број 132, 133. Ливене су у калупима. Имају дужину 40,5, ширину 39,5 и 29,0 а дебљину 5,0 и 4,8 cm.

Нађене су у току ископавања западног дела утврђења од 1961—63. године. Исте опеке су налажене и раније у сектору палате у северозападној инсули.

Опеке су из једног од нижих слојева венца. На чеаној профилисанеј страни имају мотив зубаца.

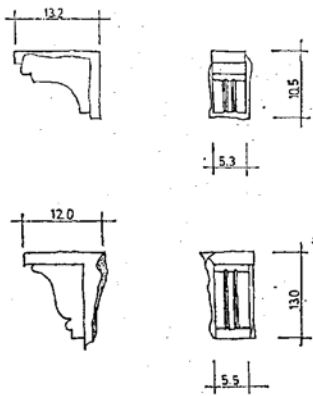
сл. 132

132 Опеке из нижих слојева венца са зубцима на чеаној страни, инв. број 132 и 133, налажене у току ископавања палате и терјава

3 Конзоле

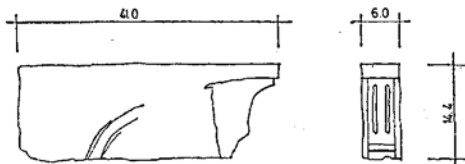
од печене земље помешане ситнозрним песком, црвене боје, инв. број 134—136. Начињене су уз помоћ калупа, имају дужину 41,0, висину 10,5, 13,0 и 14,4, а ширину 5,5, 5,3 и 6,0 cm.

Конзоле овога типа налажене су у току ископавања палате у северозападној инсули и око утврђења, на разним местима. Једна конзола заједно са већим одваљеним зидом откопана је поред осмостране куле старијег утврђења, на 8 m изнад првобитне равни тла у овом делу насеља, 1961. године.

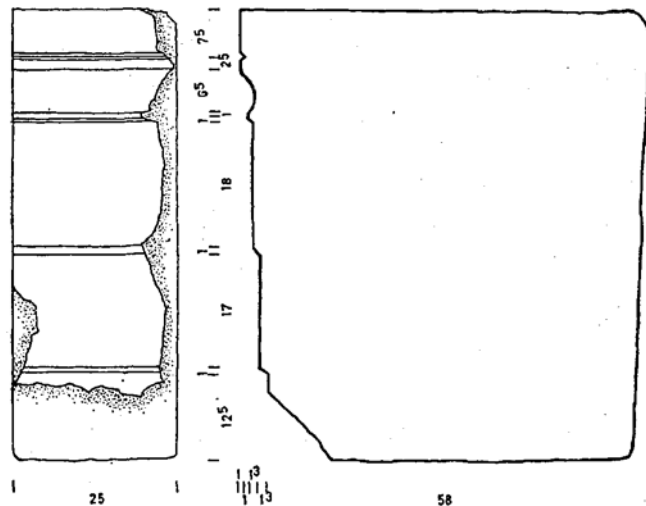
Предњи део конзоле Дужине 12—13,2 cm је профилисан. Испод две паралелне завршне равне траке је профил праве киме, који је на неким примерцима поједностављен и има облик четвртине круга. У подножју, код неких примерака су једна торусна и једна равна трака. Чеона страна је украшена са два упоредна коса засека.

сл. 133

133 Конзоле од печене земље, инв. број 134—136, налажене су у току ископавања палате и старије тврђаве

134 Сводари, којима је био изграђен лук великих западних врата млађег утврђења, од којих су два стајала *in situ*

КАМЕНИ УКРАСИ СА ФАСАДА МЛАЂЕГ УТВРЂЕЊА

Делови свода градских врата

4 Сводари

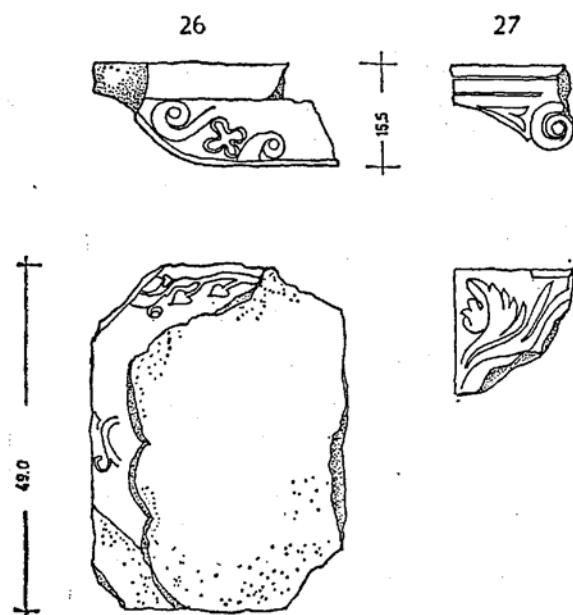
од сивог пешчара, инв. број 116—120, висине 68,0 cm, са предњом страном усеченом 4,6 cm.

Сводари су налажени у току ископавања западних градских врата, 1961. и 1962. године, на разним местима. Неколико комада је откривено поред самих градских врата са унутрашње стране, на висини од 3,50 m од равни прага врата, а један сводар је нађен на млађем тврђавском зиду, око 6,0 m од јужног довратника, на висини од 4,25 m.

Чеона страна сводара је степенасто усечена са профилисаним оквиром уз екстродос у облику обрнуте киме. Профил обрнуте киме је одвојен подеоном траком, од три степенасто усечена доња поља.

сл. 134

135 Делови конзола од сивога пешчара, инв. број 26 и 27, нађени у току ископавања утврђења

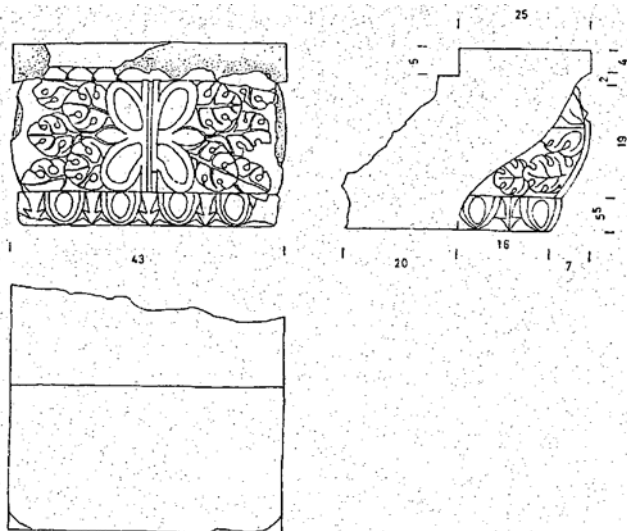
Камени украси прве галерије

5 Конзола

од сивог пешчара, инв. број 22, 26, 27, 28, 32, 58 и 67. висине 21,0 до 24,0 cm и ширине 49,0 cm.

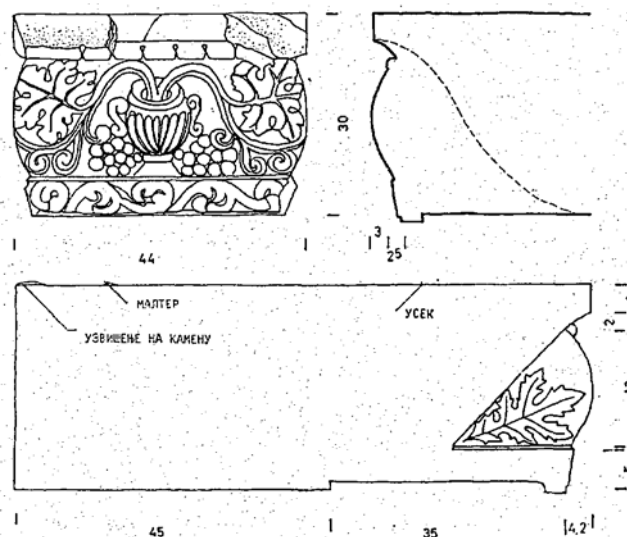
Делови ових конзола налажени су у току ископавања западних градских врата, 1961. и 1962. године, на разним местима и у разним слојевима. Тачно место налаза сваког комада није забележено.

Од некадашњих конзола остали су делови на основу којих је могуће установити целину, јер сви комади припадају истој врсти. Најбоље сачуван део је инв. бр. 26, на основу којег су утврђени ширина и профил конзоле. Блок је оштећен, недостаје му горњи део; на доњем, такође оштећеном, назиру се трагови великог самосталног листа акантуса од којег је одвојено нађен део, инв. бр. 67. Горњи део конзоле и њена профилација се виде на комадима број 27 и 28, а украс бочне стране у

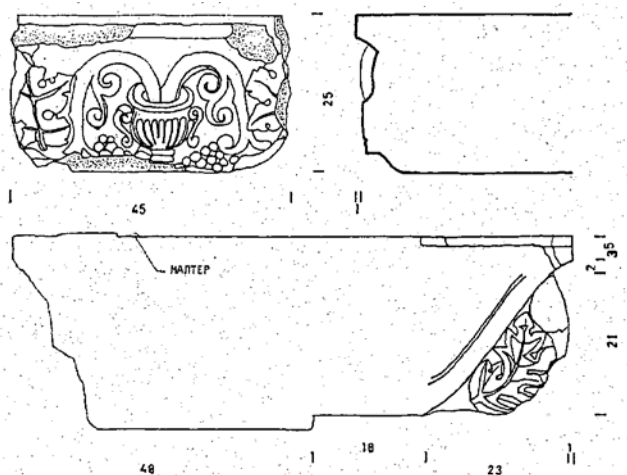

136 Konzola od sivoga pešчара, инв. број 52, нађена у току ископавања млађег утврђења

137 Konzola od sivoga pešчара, инв. број 23, нађена у току ископавања млађег утврђења

138 Konzola od sivoga pešчара, инв. број 25, нађена непосредно испод врата млађег утврђења

виду спирално завијене траке, на фрагменту број 22.

(M. Čanak Medić, *Le palais de l'époque de la basse antiquité près de Gamzigrad*, Actes du XIVe Congrès international des études byzantines, III, Bucarest 1976, fig. 13.).

сл. 135

6 Конзоле

од сивог пешчара, инв. број 52 и 56, ширине 43,0 висине 30,5 и дужине сачуваног дела 43,0 и 120,0 cm.

Конзоле су нађене са спољне стране, испред западних градских врата млађег утврђења, 1962. године.

Конзола, инв. број 52, је украшена на чеоној страни и делом на двема бочним. Клесани украс је подељен на три поља: доњи и горњи руб и средишњи део. У средњем пољу су исклесани меки листови (са деловима обрађеним сврдлом) и увезана трака у облику четворолита. Доњи руб је украшен јајастом кимом са стреластим лишћем, а горњи ђерданом.

На бочним странама се орнамент завршава линијом која је пратила профил венца уз који је конзола била прислоњена. На горњој страни, на 25,0 cm од спољне ивице, је усек дубине 5,0 cm.

Конзола, инв. бр. 56 је веома оштећена, али на основу сачуваних трагова могло се закључити да је била исто украшена као претходна.

сл. 39 и 136

7 Конзоле

од сивог пешчара, инв. број 25 и 23, ширине 44,0 и 45,0 cm, висине 30,0 док је дужина сачуваног дела 84,2 и 90,0 cm.

Конзола инв. бр. 23 је нађена у слоју шута и грађевинског материјала који је испуњавао западна врата млађег утврђења, 1962. године, а број 25 непосредно испред врата са спољне стране, 2,0m изнад равни прага.

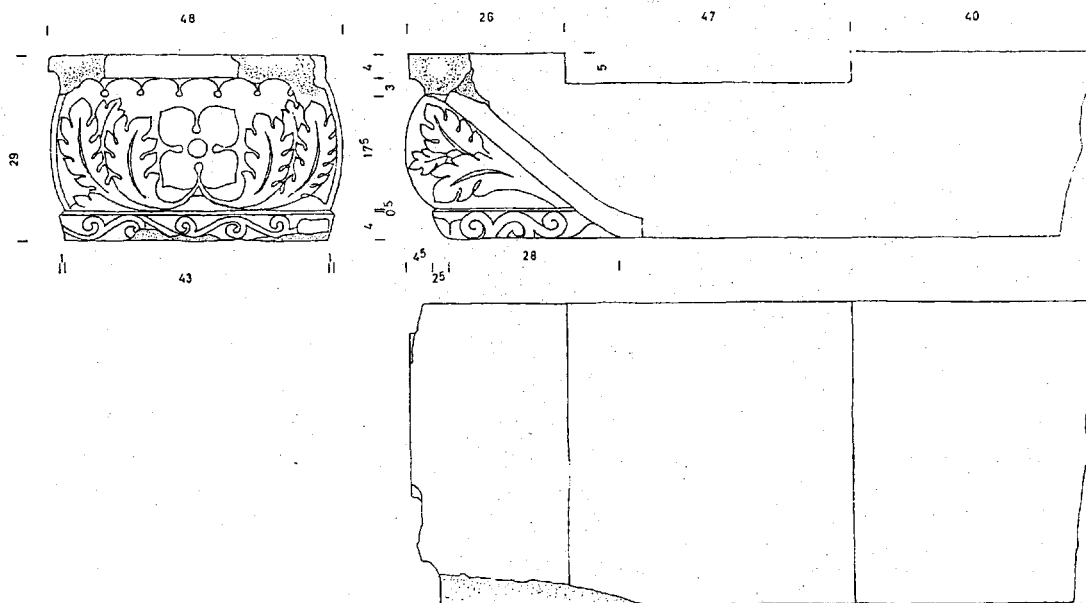
Конзоле су украшене на чеоној страни и делом на двема бочним. Украшена страна је подељена на три дела: доњи и горњи руб и средишњи део. У средишњем пољу је исклесан кантарос из којег излази винова лоза са лишћем и грозђем. Доњи руб је украшен спиралном лозом са листовима, а од украса горњег руба се назире ђердан.

Обе конзоле на доњем делу имају усек за повезивање са нижим чланом архитектонског каменог украса. На горњој површини је на 25,0 cm од спољне ивице уклесана линија упоредна са спољном ивицом, а на 70,0 cm су видљиви остаци малтера.

(M. Čanak Mediћ, *Резултати истраживања касноантичког утврђења код Гамзиграда*, Развитак 4—5 (Зајечар 1966) 66; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 7, 13; idem, *Касноантичка палата код Гамзиграда*, Развитак 4—5 (Зајечар 1972), сл. на стр. 58, 59; idem, *Касноантичка палата код Гамзиграда*, у

Србији, Коларчев народни универзитет, Београд 1974, (убудуће Велика налазишта). У задња два рада базе су приказане само на идеалној реконструкцији фасаде којој су припадале).

сл. 36, 37, 137, 138

139 Конзола од сивог пешчара, инв. број 76, нађена је испред фасаде западних врата млађег утврђења

8 Конзола

од сивог пешчара, инв. број 76 и 84, ширине 47,0, висине 30,0 и дужине 103,0 и 113,0 cm.

Конзоле су нађене 1963. године са спољне стране западних врата млађег утврђења, а инв. број 76 испред јужне полукружне нише.

Конзола број 84 има веома оштећену чеону страну, али се на основу видљивих украса може закључити да су мотиви на чеоним странама оба комада били исти. Конзола број 76 је украшена на чеоној и делом на бочним странама. Украшена страна је подељена на горњи и доњи руб и средишњи део. У средњем пољу је четворолисна розета уз коју су по два повијена акантусова листа. Доњи руб је украшен таласастом лозом са наизменичним спиралним завијуцима, а украс на горњем рубу је недовољно јасан.

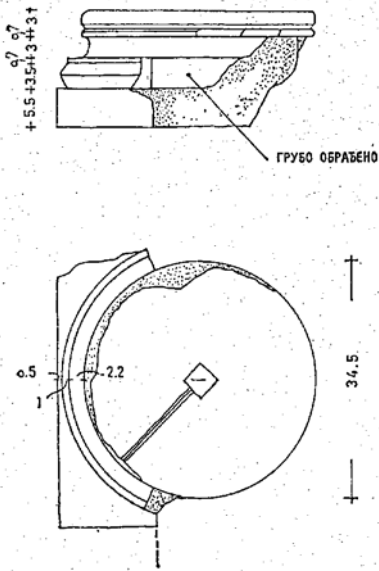
На горњој површини, на 26,0 cm од спољне ивице, упоредно са чеоном страном, конзола је удубљена 5,0 cm, односно онолико колико износи ширина квадратне плинте базе стуба, инв. бр. 31.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата код Гамзиграда*, Развитак, 4—5 (Зајечар 1972), сл. на стр. 63; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 8.)

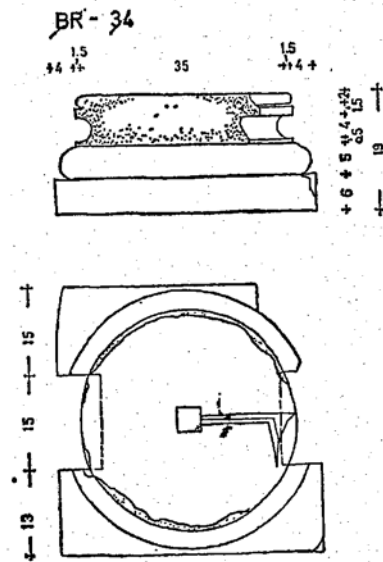
сл. 38, 139

9 Базе стуба

од сивог пешчара, инв. број 33 и 34. Квадратна плинта је величине 43,0X43,0, висина базе износи 19,0, а пречник горње равни 35,0 cm.

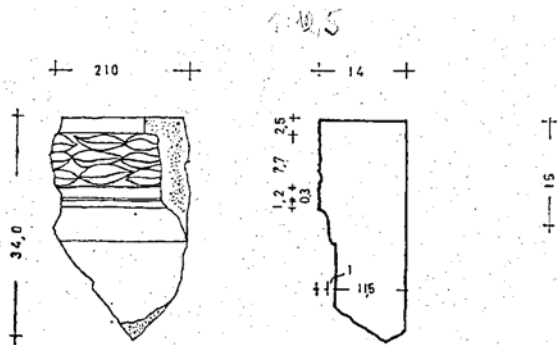
140 База стуба од сивога пешчара, инв. број 33, нађена у самим западним вратима млађег утврђења

141 База стуба од сивога пешчара, инв. број 34, нађена у току ископавања млађег утврђења

142 Параметна плоча од сивога пешчара, инв. број 20, нађена у току ископавања млађег утврђења (доле)

143 Део параметне плоче од сивога пешчара, инв. број 21, нађен у току ископавања млађег утврђења (доле, десно)

Део базе број 33 је нађен изнад сувозида којим су била преграђена западна врата млађег утврђења, 1962. године, око 2,0 m изнад прага, а место где је нађена друга база није забележено.

Базе на двама наспрамним странама имају усечене жлебове за парпетне плоче. Састоје се од квадратне плинте изнад које је кружан профилисан део, који има два торуса, трохилос и подеоне астрагале. Базама је својствено да се горњи део састоји од два торуса одвојена узаним жлебом. На горњој равни је квадратан усек за железни клин и канал за заливање оловом.

(М. Џанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13; idem, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта*, сл. 6. У задња два рада само у склопу целине некадашње фасаде.)

сл. 47, 140, 141

10 База стуба

од сивога пешчара, инв. број 31, величина квадратне плинте је 46,0X46,0 cm, а висина базе износи 22,0 cm. Пречник горње равни није било могуће утврдити.

Нађена је испред западних врата млађег утврђења, испред јужне полукружне нише, 1963. године, у најнижем слоју.

База је доста оштећена. Изнад квадратне плинте је кружан, профилисан део који чине два торуса, трохилос и подеони равни— астрагали.

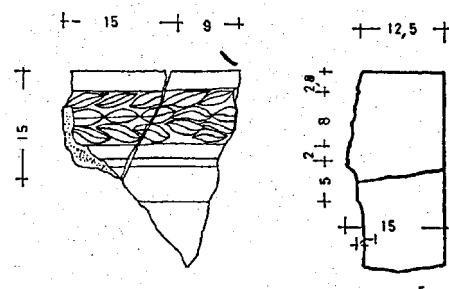
11 Парпетне плоче

од сивога пешчара, инв. број 20, 21 и 82, дебљине 14,0 и 12,5 cm.

Од плоча нађени су делови, у току ископавања западних градских врата. Место где су откопане није тада тачно забележено. Једино се зна да је један веома оштећени комад, са истим украсом, нађен испред полукружне нише на фасади западних врата млађег утврђења, 1963. године, у најнижем слоју.

Нађени делови су рубови двеју парпетних плоча. На њима су клесани лорови листови.

сл. 142, 143

12 Парапетна плоча

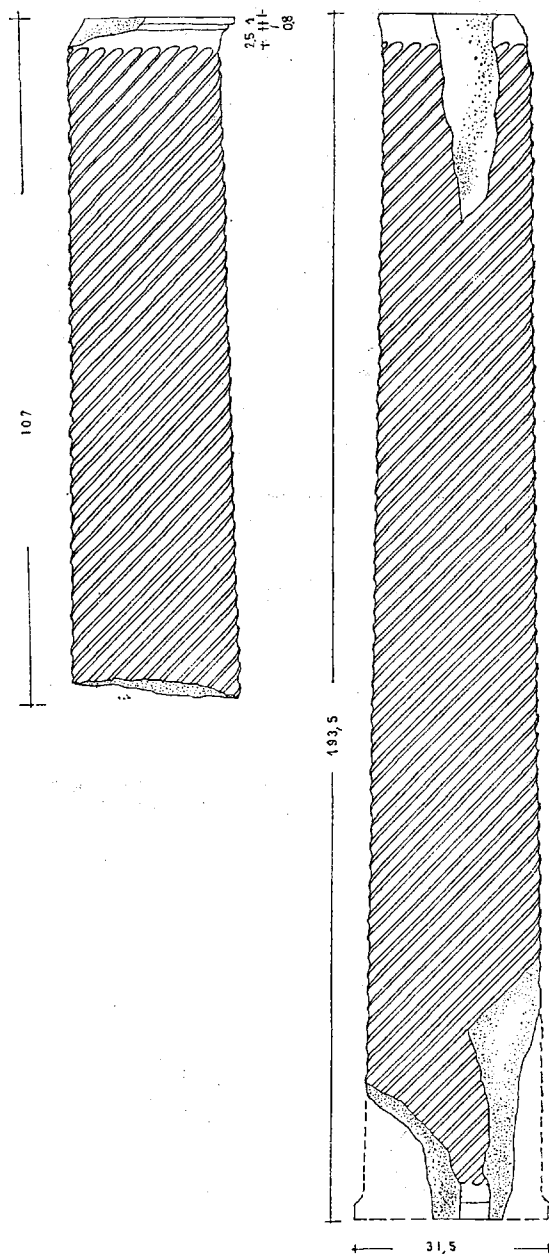
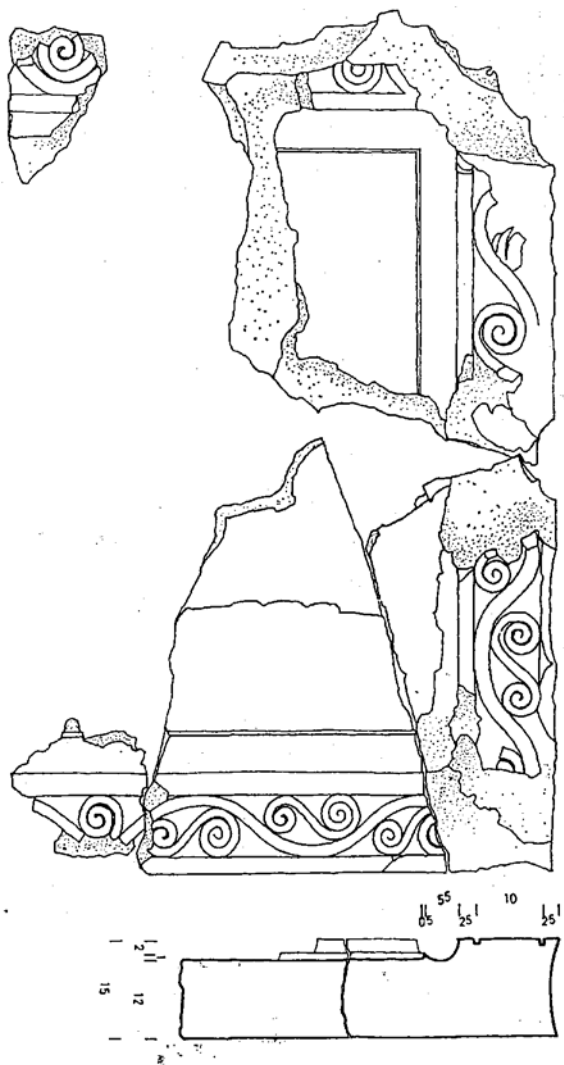
од сивога пешчара, инв. број 61, 68 и 86, дебљине 15,0 cm.

Комади су нађени у току ископавања унутрашњег дела западних тврђавских врата, 1962. године, на разним местима. Сви комади су делови исте плоче.

Парапетна плоча има профилисан оквир са рубом украшеним исклесаном таласастом траком у чијим је конкавним пољима спирала. Један руб плоче је лучно удубљен. Њиме је плоча била прислоњена уз стабло стуба.

(М. Čanak Medić, *Le palais de l'époque de la basse antiquité.....*, fig. 13.)

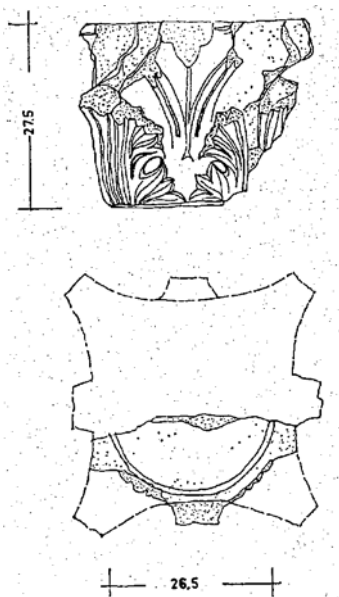
сл. 47, 144

144 Делови парапетне плоче од сивога пешчара, инв. број 61, 68 и 86, нађени у току ископавања унутрашњег дела западних тврђавских врата

145 Стабло стуба од сивога пешчара, инв. број 30, нађено испред западних врата млађе утврђења (крајње десно)

146 Стабло стуба од сивога пешчара, инв. број 29, нађено у току ископавања млађе утврђења (десно)

13 Стабла стубова

од сивога пешчара, инв. број 29, 30 и 37. Пречник доње равни стуба износи 31,5, пречник горње око 29,8, а укупна висина стабла стуба 193,5 cm.

Стуб инв. бр. 30 је нађен испред западних градских врата, са спољне стране, између две вишеугаоне куле млађег утврђења, 1963. године, у најнижем слоју. Место налаза осталих комада није забележено.

Стабла стубова су украшена узаним тордираним канелурама. У доњем делу су астрагали висине 3,5 cm, а на горњем, судећи по комаду инв. бр. 29 постојао је двојни астрагал. Ентазис је слабо наглашен.

(М. Џанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13, 14; idem, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6; у задња два рада само у склопу целине некадашње фасаде.)

сл. 47. 145, 146

14 Коринтски капители

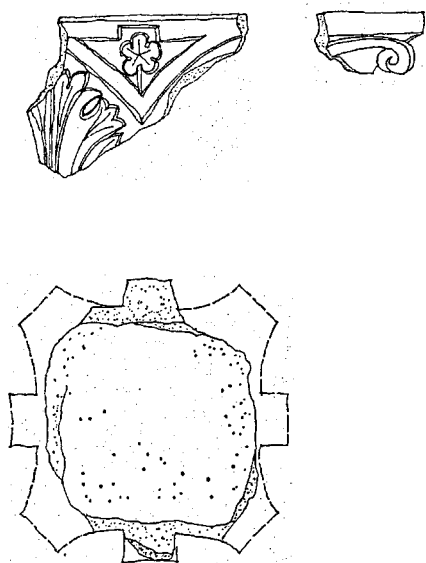
од сивога пешчара, инв. број 62, 64, 65, 74 и 75. На основу сачуваних делова може се закључити да је доњи пречник капитела износио 26,5 cm, а његова висина 27,5 cm.

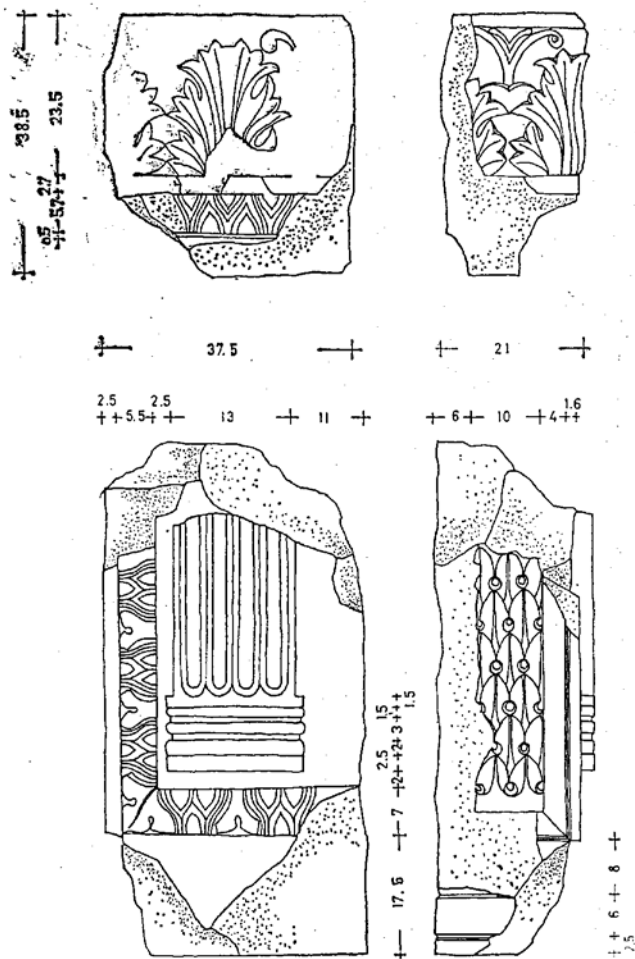
Капители су налажени у току ископавања западних градских врата на разним местима. Тачно место налаза сваког комада није забележено. Једино се зна за фрагменте број 74 и 75 да су нађени са спољне стране млађег утврђења, 1963. године, испред јужне полукружне нише, у најнижем слоју.

Ови капители припадају истој скупини иако се разликују у извесним појединостима. Имају само четири листа акантуса испод углова завршне равни, а спољашње хелисе се увијају у волуте испод четири истурена угла дводелног абакуса. По средини конкавно увучене стране је цвет са дршком. Код извесних примерака (инв. број 74), спољашње хелисе су у облику широке траке и полазе високо из средине чаше капитела, а доњи и средњи режњеви акантуса се спајају врховима зубаца. Код других капитела (инв. број 75) хелисе полазе знатно ниже из средишта, а у подножју се не спајају. Њих чине две упоредне заобљене траке

Овој скупини капитела припада и волута, инв. број. 64, нађена одвојено.

Лист акантуса је на овим капителима са по два режња са сваке стране, а у средишту има повијени врх. Сваки режањ је подељен на три оштра зупца. Капителима је својствено да се први зупци првог, а код извесних примерака и другог режња повијају и спајају са зупцима суседног листа. Средња жила листа и канали уз њу, који полазе од подножја капитела, нешто су упрошћенији те имају облик трију упоредних заобљених трака.

149 Пилистар од сивога пешчара, инв. број 1 је доњи, а број 53 горњи део истог примерка, нађен у току ископавања млађег утврђења

Од њих се зракасто шире канали на режњевима што полазе од врхова зубаца. Нешто је дубља и наглашенија бразда између режњева и по средини. Акантус је пуног облика, одвојен од калатуса и има оштро исклесане ивице зубаца, а тиме и наглашени обрис.

(М. Чанак Медић, *Четворолисни капители из Гамзиграда*, Зборник Народног музеја VIII (Београд 1975) 248 sq., т. I, II; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13; idem, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6; у задња два рада само у склопу некадашње грађевинске целине.)

сл. 45, 47, 147, 148

15 Пиластар

од сивога пешчара, инв. број 1 и 53, ширине 37,5 дебљине 21,0 cm; некадашња висина пиластра није позната. Фрагмент број 1 је нађен, 1954. године, код југозападнoг угла палате из северозападне четврти у унутрашњости утврђења, 0,50 м испод равни данашњег тла, а број 53 у току ископавања западних градских врата, 1962. године. Тачно место налаза овог последњег комада није забележено.

Оба комада припадају истом пиластру. Он је био украшен на чеоној и двома бочним странама. На чеоној је лезена са двоструким канелурама у средишту, а на оквиру је украшена обрнута кима. Бочне стране су украшене исклесаним лаворовим листовима са оквиром у облику обрнуте киме без украса.

Фрагмент број 1 је доњи, а 53 горњи део са капителом истог пиластра. Капитал има три акантуса листа: један по средини чеоне стране и угаоне који једном половином прелазе на бочне стране. Зупци средњих и доњих режњева се додирују стварајући међусобно ромбична поља. Између акантусових листова је унутрашња лозица која полази из срцоликог листа.

(Dj. Mano-Zisi, *Le castrum de Gamzigrad et ses mosaïques*, *Archaeologia iugoslavica*, II, 1956, fig. 12; M. Canak Medić, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13 и 16.)

сл. 65, 149

16 Пиластар

од сивога пешчара, инв. број 85, ширине 37,0, дебљине 23,0 а висине сачуваног дела 163,0 cm.

Нађен је само део овог пиластра у току ископавања млађег утврђења, 1962. године, али тачно место где је откривен није забележено.

Веома је оштећен па је само делимично сачуван украс на чеоној и двома бочним странама. На чеоној страни је у средишту канелирана лезена са двоструким канелурама у доњем делу. На рубу је била рељефно обрађена кима, а на двома бочним странама лаворов лист. Ширина лезене у средишту износи 16,5 cm.

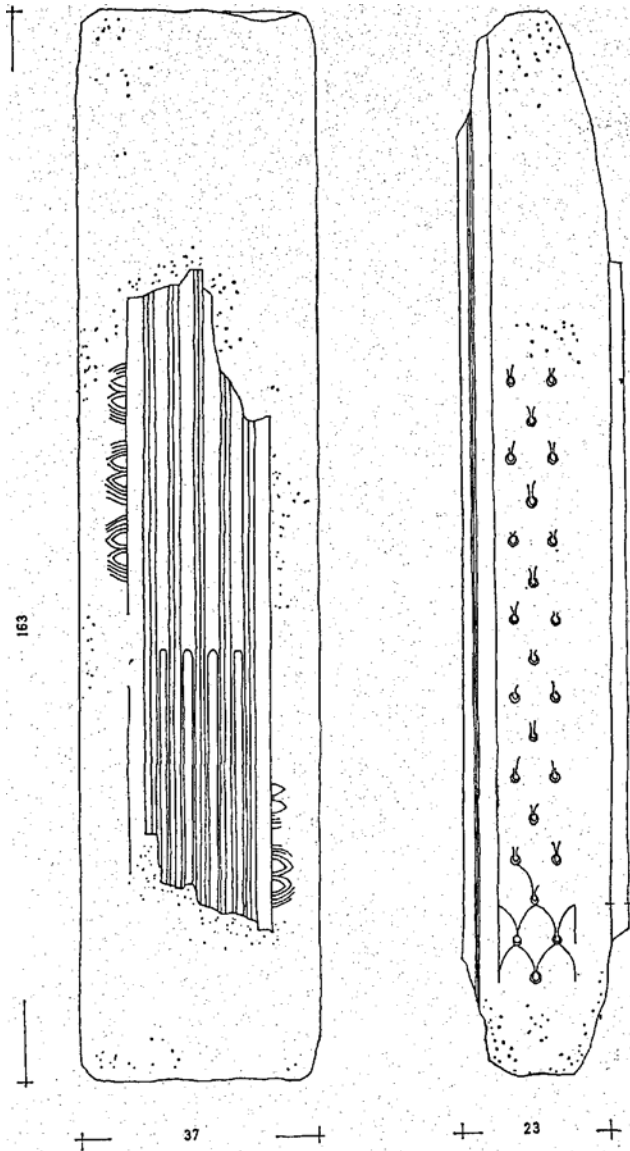
сл. 150

17 Пиластри

од сивог пешчара, инв. број 36 и 113, ширине 37,0 и 40,0, дебљине 24,5 и 20,0 см, док висина сачуваних делова износи 150,0 и 136,0 см.

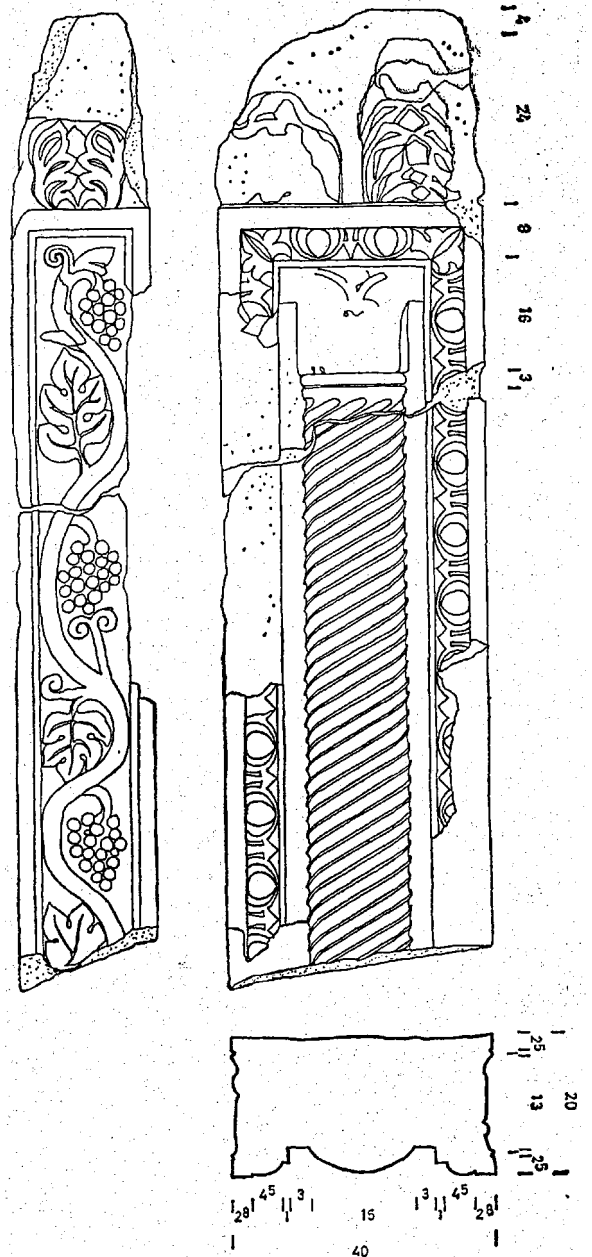
Део пиластра број 113 нађен је пре почетка ископавања у Гамзиграду, изван утврђења, те је као случајан налаз пренет у Народни музеј у Зајечару. Фрагмент број 36 нађен је у току ископавања западних градских врата, 1962. године, у западном делу јужне осмоугаоне куле у површинском слоју.

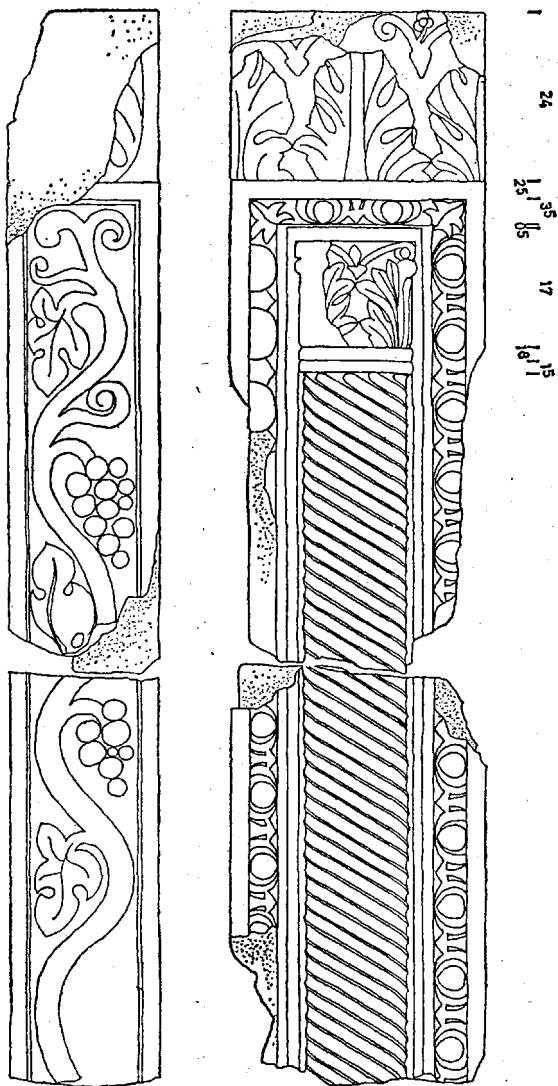
Нађени комади представљају горње делове двају пиластара. Украшени су на чеоној и двама бочним странама. На чеоној је у средишту полустуб са тордираним канелурама, завршен коринтским капителом, а на оквиру је исклесана јајаста кима са стреластим лишћем. Цео комад покрива ка-

150 Пиластер од сивога пешчара, инв. број 85, нађен у хоку ископавања млађег утврђења

151 Пиластер од сивога пешчара, инв. број 36, нађен у току ископавања млађег утврђења

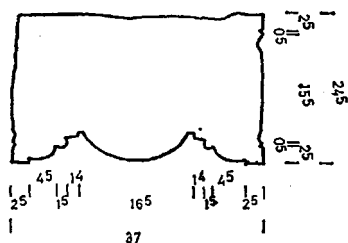

лител. Бочне стране пиластра су украшене спиралном виновом лозом са лишћем и грожђем у средишту, а оквир је у облику стилизоване обрнуте киме.

Капител пиластра је коринтски са три акантуса листа, чијим се повијеним крајевима и завршава. Један лист акантуса је на средини чеоне стране, а угаони једном половином прелазе на бочне. Крајеви доњих и средњих зубаца два суседна листа спајају се стварајући међусобно ромбична поља. Између листова су унутрашње и спољашње хелисе, које полазе из срцоликог листа. Капители на тордираним полустубовима имају по два широка листа акантуса са по два режња окренута према средишту капитела и испод волута повијени врх. Волуте су образоване од увијених спољашњих хелиса. Изнад њих је равном траком означен абакус. Режњеви имају по три оштра зупца, од којих су по два из најнижег режња и први из другог, повијени, те се спајају са зупцима суседног листа. Средња жила листа је у облику заобљене шире усправне траке. Од ње се зракасто шире усечени канали према врховима зубаца. Знатно су дубље бразде између режњева. Капителима је својствен облик украса у средишту, између листова акантуса, а исти је и на капителима пиластара, где је нешто боље сачуван. Ту спољашње и унутрашње хелисе полазе из срцоликог листа.

(М. Чанак Медић, *Резултати истраживања...*, 64; *idem*, *Касноантичка палата...*, 65; Н. Schlunk, *Beiträge zur Kunstgeschichtlichen Stellung Toledos in 7. Jahrhundert*, *Madriдер Митеилунген*, vol. 11 (1970), 161 sq., Т. 47; М. Čanak Medić, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 9 и 13; *idem*, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6; у два последња рада само у склопу некадашње грађевинске целине.)

сл. 40, 41, 42, 47, 67, 151, 152

18 Пиластар

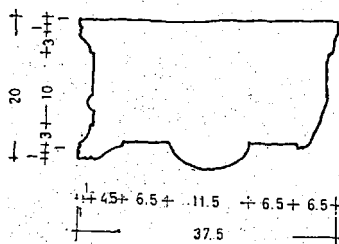
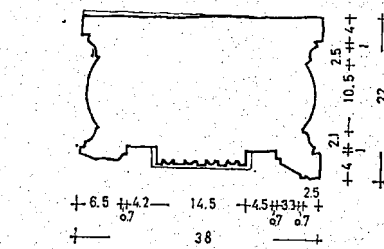
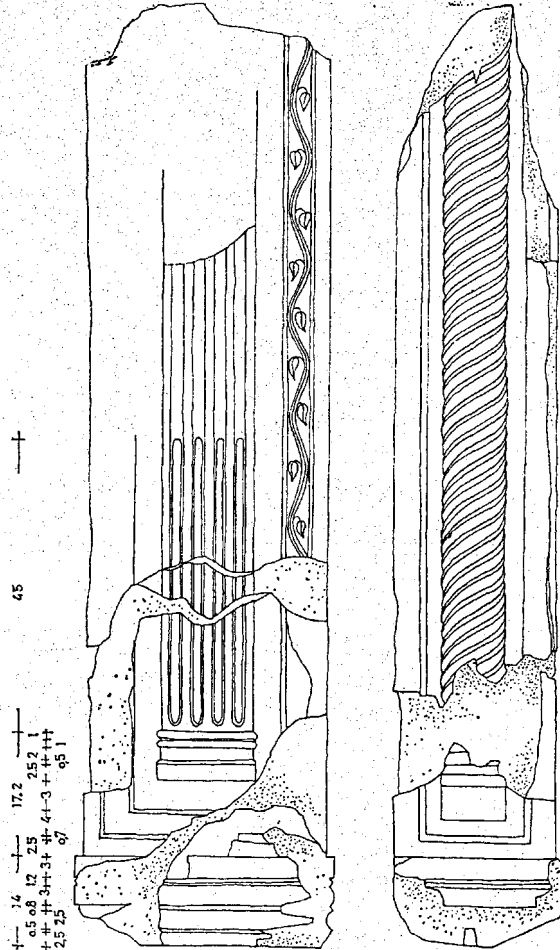
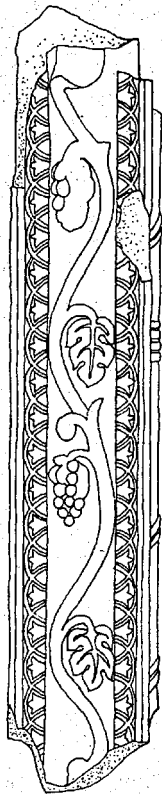
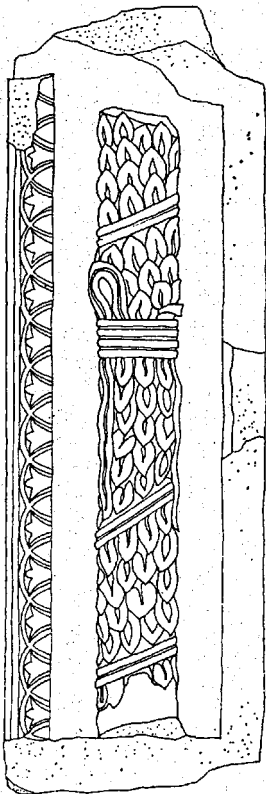
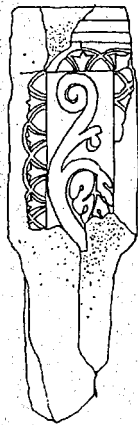
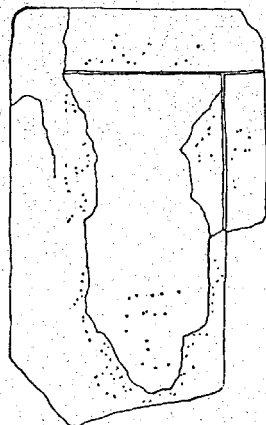
од сивог пешчара, инв. број 71 и 78, ширине 37,5 дебљине 20,0, а висина сачуваних комада износи 106,5 и 57,0 cm.

Делови пиластра су нађени са спољне стране западних градских врата млађег утврђења испред јужне полукружне нише, 1963. године.

Комад број 78 је из средине, а број 71 горњи део истог пиластра. На чеоној страни је у средњем пољу снап ловорових листова увезан траком. Оквир у облику обрнуте киме је украшен испресецаним круговима са стреластим лишћем. На двома бочним странама је у средишту исклесана спирална винова лоза са лишћем и грожђем. На горњој, завршној равни дела број 71 постоји усек за железни клин и канал за уливање олова, што сведочи да је капител пиластра био посебан комад.

(М. Čanak Medić, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 10.)

152 Пиластар од сивога пешчара, инв. број 113, нађен пре почетка ископавања изван утврђења

154 Пиластар од сивога пешчара, инв. број 81, нађен је испред западних врата млађег утврђења

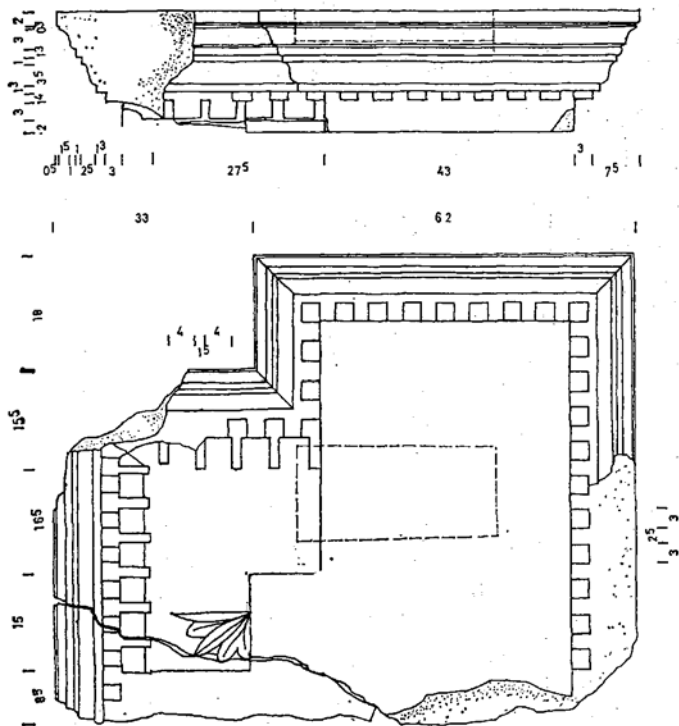
19 Пиластар

од сивога пешчара, инв. број 81, ширине 38,0, дебљине 22,0, висине 144,0 см.

Нађен је испред западних врата млађег утврђења, између две вишеугаоне куле, 1963. године.

Нађени комад је доњи део пиластра. На чеonoј страни је у средишту лезена са двоструким канелурама, а у доњем делу је њена профилисана база. Ивични, закошени оквир је украшен спиралним бршљеном са листовима. На два бочна страна је у средишту полустуб са тордираним канелурама. Профил оквира чине спољна равна трака и један трохилос уоквирени два закошеним подеоним тракама. Ширина лезене је 14,0 см.

153 Делови пиластра од сивога пешчара, инв. број 78 је из средине, а број 71 горњи део истог примерка, нађени су испред фасаде млађег утврђења

155 Импост - венца од сивога пешчара, инв. број 72, нађен је испред западних врата млађег утврђења.

20 Импост-венца

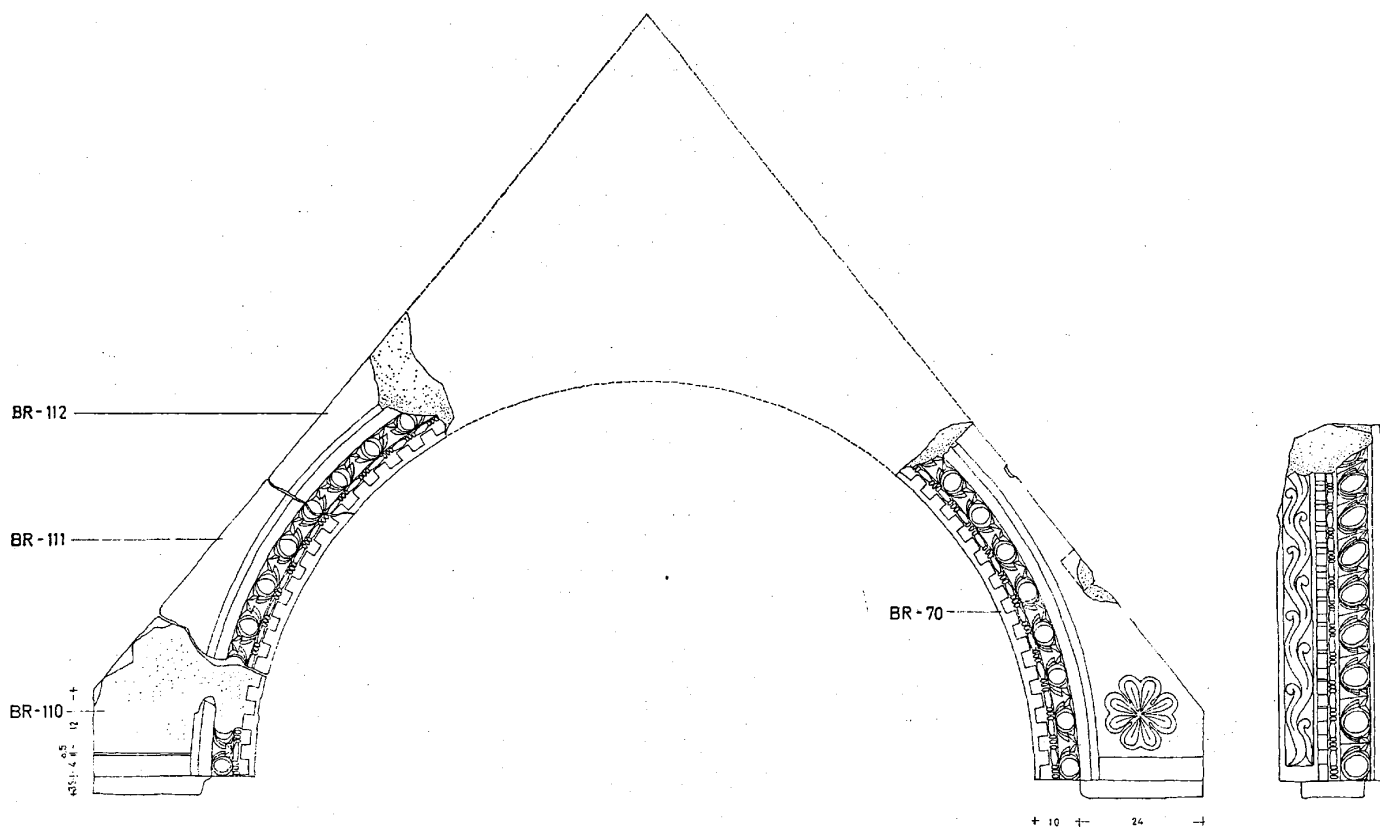
од сивога пешчара, инв. број 72, висине 18,8 и ширине 95,0 см.

Нађен је, 1963. године, испред западних градских врата млађег утврђења, испред јужне полукружне нише у најнижем слоју.

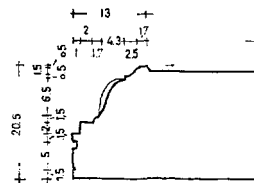
Основа сачуваног комада је у облику слова L. Раван налегања показује да је један квадратан део, величине 43,0x43,0 см, највише излазио упоље и да се венца на једној страни ослањао на степенасто усечено подножје. Његова профилијација одговара завршном венцу, јер има висну плочу — гејзон, уз завршну раван две праве киме, одвојене подеоним тракама, а испод њих на једном делу један, а на другом два реда зубаца. На горњој површини венца постоји усек дужине 20,0 см (на месту означеном тачкасто), за спајање са горњим делом постројења.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 61; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 11, 12, 13; idem, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6. У задња два рада само у склопу некадашње грађевинске целине.)

сл. 43, 47, 155

156 Архиволта од сивога пешчара, инв. број 70, 110. и 112, од које су извесни комади нађени испред фасаде врата млађег утврђења, а један комад у току ископавања палате

21 Архиволте

од сивога пешчара, инв. број 70, 111, 110, 112 и 156. Дебљина архиволти је 20,5 и 15,0 cm, а распон, утврђен на основу комада број 70, 112, 111 и 110, износио је 150,4 cm.

Комади број 70, 112 и 110 су нађени, 1963. године, са спољашње стране западних врата млађег утврђења, испред јужне полукружне нише у најнижем слоју, а део број 156 у северној вишеугаоној кули, 1968. године. Комад број 111 је нађен 1953. године у југозападном углу палате у унутрашњости насеља, у југоисточном углу квадрата А/1, уз унутрашње лице зида, на 0,25 m испод горње површине тадашњег земљишта.

Архиволта има полукружни ентрадос и закошени екстрадос. Уз ентрадос је украшена зупцима, ђерданом и јајастом кимом са стреластим лишћем. Овај руб уоквирава профил обрнуте киме. На чеоној страни је исклесана четворолисна ружа. На ентрадосу делова број 70, 110, 111, 112, који припадају истој архиволти, је спирална лоза са луластим завијутцима.

На закошеном делу екстрадоса, на комаду број 70, постоји уклесано четвртасто удубљење за уграђивање жељезног клина (на цртежу обележено тачкасто), којим су били причвршћени горњи делови постројења. У подножју архиволте исклесан је плитак кубичан продужетак — чеп, за њено повезивање са доњим делом.

(Dj. Mano-Zisi, *Le castrum...* fig. 13; М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 61; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 12 и 13; idem, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6. У последња два рада само у склопу некадашње грађевинске целине.)

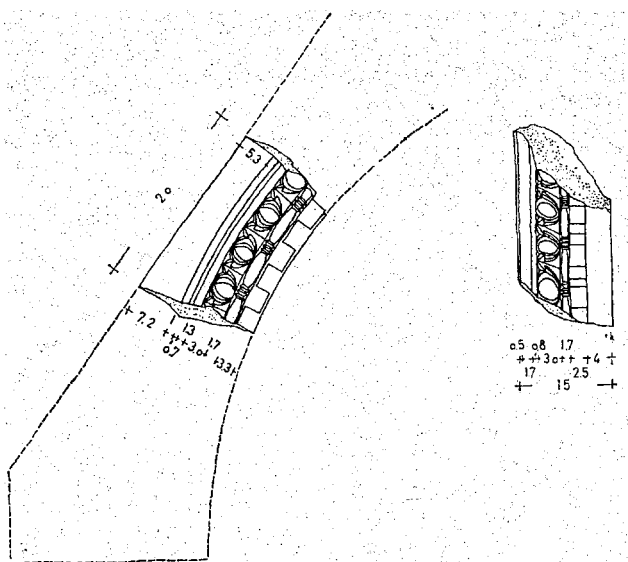
сл. 43, 47, 62, 156, 157

22 Венац

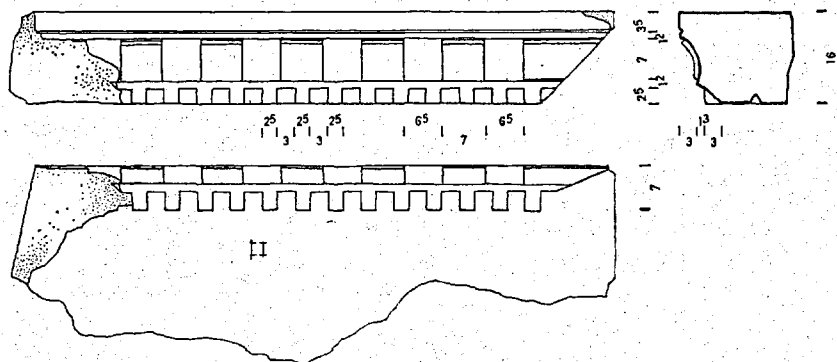
од сивога пешчара, инв. број 79 и 80, висине 16,0, а дужине 100,5 и 139,0 cm.

Комад број 79 је нађен 1963. године, испред западних врата млађег утврђења, у најнижем слоју, у равни прага, испред јужне полукружне нише;

157 Део архиволте од сивога пешчара, инв. број 156, нађен у северној вишеугаоној кули млађег утврђења

158 Део венца од сивога пешчара, инв. број 79, нађен испред западних врата млађег утврђења

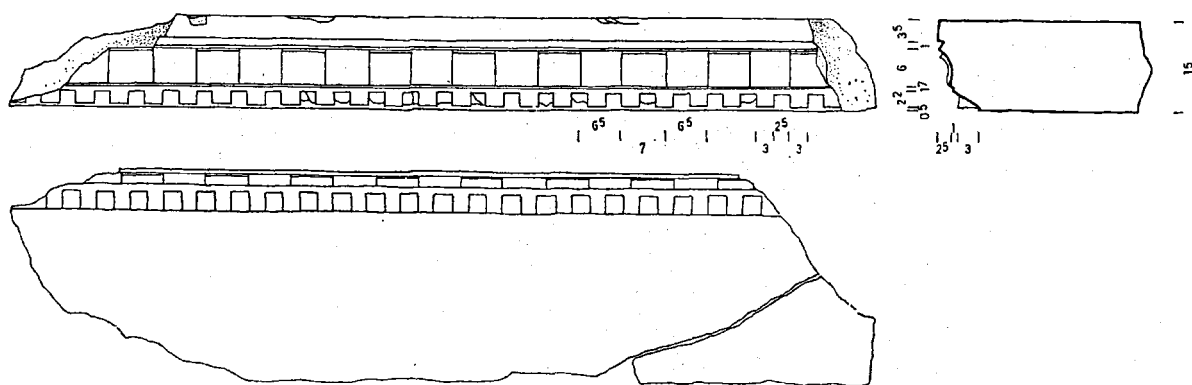

део број 80 у површинском слоју изнад јужне осмоугаоне куле старијег утврђења, 1962. године. Један неинвентарисани комад био је узидан у зид грађен блатним везивом, прислоњен уз северни стубац унутрашњег портика, испред западних врата старијег утврђења, а нађен је 1972. године.

Венац на профилисаој чеаној страни, која излази упоље за 7,3 см, има завршну плочу испод које су конзолице и зупци. Једна страна венца, комада број 79, је косо засечена. На доњој плочи истог венца, на 59,0 см од обрађеног закошеног руба, је квадратан усек за железни клин.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 61; *idem, Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 12, 13; *idem, Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem, Велика налазишта...*, сл. 6. У последња два рада само у склопу некадашње грађевинске целине.)

159 Део венца од сивога пешчара, инв. број 80, нађен у површинском слоју изнад осмоугаоне куле старијег утврђења

сл. 43, 47, 158, 159

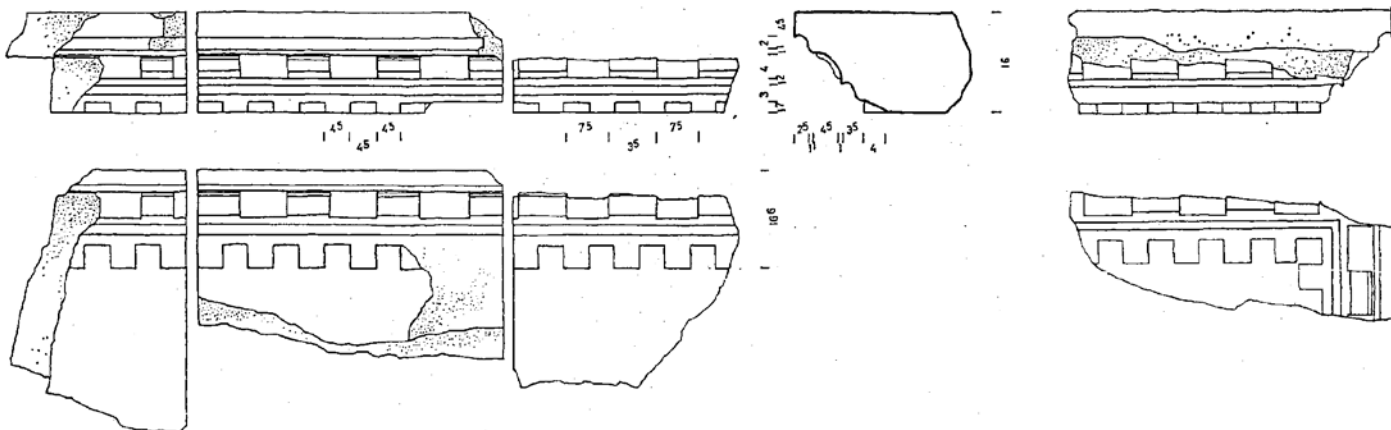
23 Венци

од белог кречњака (полумермера), инв. број 105, 106, 107 и 108. Висина венца је 16,0 см, а дужине нађених делова су различите.

Комади су налажени на разним местима, у току ископавања западних градских врата, од 1961. до 1963. године. Тачно место где су откривени није забележено.

На профилисаој чеаној страни венци имају завршну плочу у облику праве киме испод које су

160 Делови венца од белог кречњака, инв. бројеви 105—108, налажени на разним местима у току ископавања западних градских врата

конзолице, поново права кима и најзад зупци. Профилисани део излази упоље за 16,5 cm.

Део, инв. број 108, био је на углу.

(М. Ћанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 12 и 13; *idem*, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6. У последња два рада само у оквиру некадашње грађевинске целине.)

сл. 47, 160

Камени украси друге галерије

24 Конзола

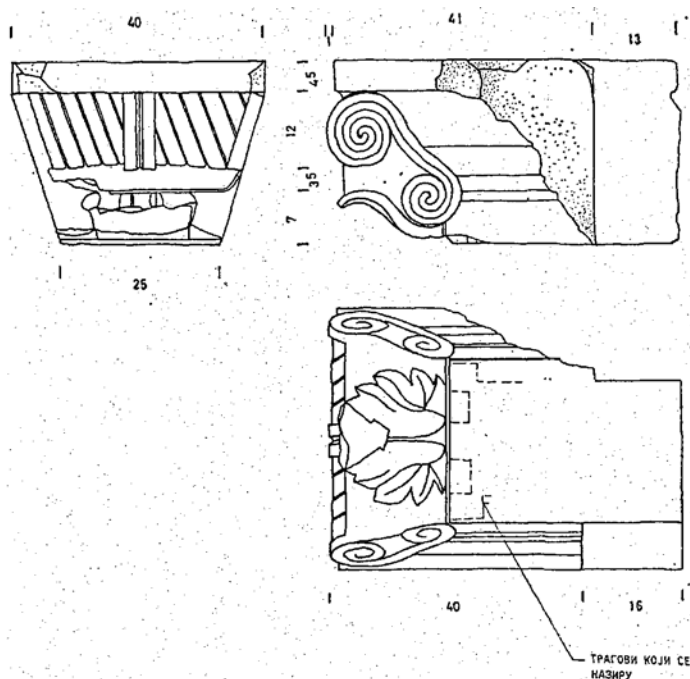
од белог кречњака, инв. број 69. Ширина доње равни је 25,0, горње 40,0 висина 27,0, а дужина сачуваног дела износи 54,0 cm.

Конзола је нађена, 1963. године, испред западних градских врата, између две вишеугаоне куле млађег утврђења.

Трапезастог је облика са ужом доњом страном. Украшена је на чеоној страни, а на бочним само на делу који је излазио из равни зида. На закошеној чеоној страни је исклесан повијени лист акантуса, а изнад њега увијена спирална трака. На бочним странама су такође спиралне траке, које се на оба краја увијају у истом смеру. На доњој оштећеној страни конзоле, видљиви су трагови зубаца.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6; *idem*, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

сл. 48, 51, 161

161 Конзола од белог кречњака, инв. број 69, нађена између две вишеугаоне куле млађег утврђења

25 Стабло стуба са базом

од белог кречњака, инв. број 44, 42, 19, 45 и 121—126. Ширина плинте је 40,0, пречник горње равни стабла стуба 30,0, а укупна висина 164,5 cm.

Налажени су са унутрашње стране утврђења, између две осмоугаоне куле уз западна врата старијег утврђења, 1961. и 1962. године, а извесни комади у унутрашњости јужне осмоугаоне куле, у најнижем слоју у то исто време. Доцније, иста стабла су налажена у току ископавања правоугаоне куле старијег утврђења, 1971. (инв. број 121—123) и паганског храма, 1972. године (инв. број 124—126).

База стуба има квадратну плинту, торус, трохилос и завршну, подеону траку. На двема наспрамним странама базе постоје усеци за парапетне плоче. Стабло стуба има слабо наглашен ентазис

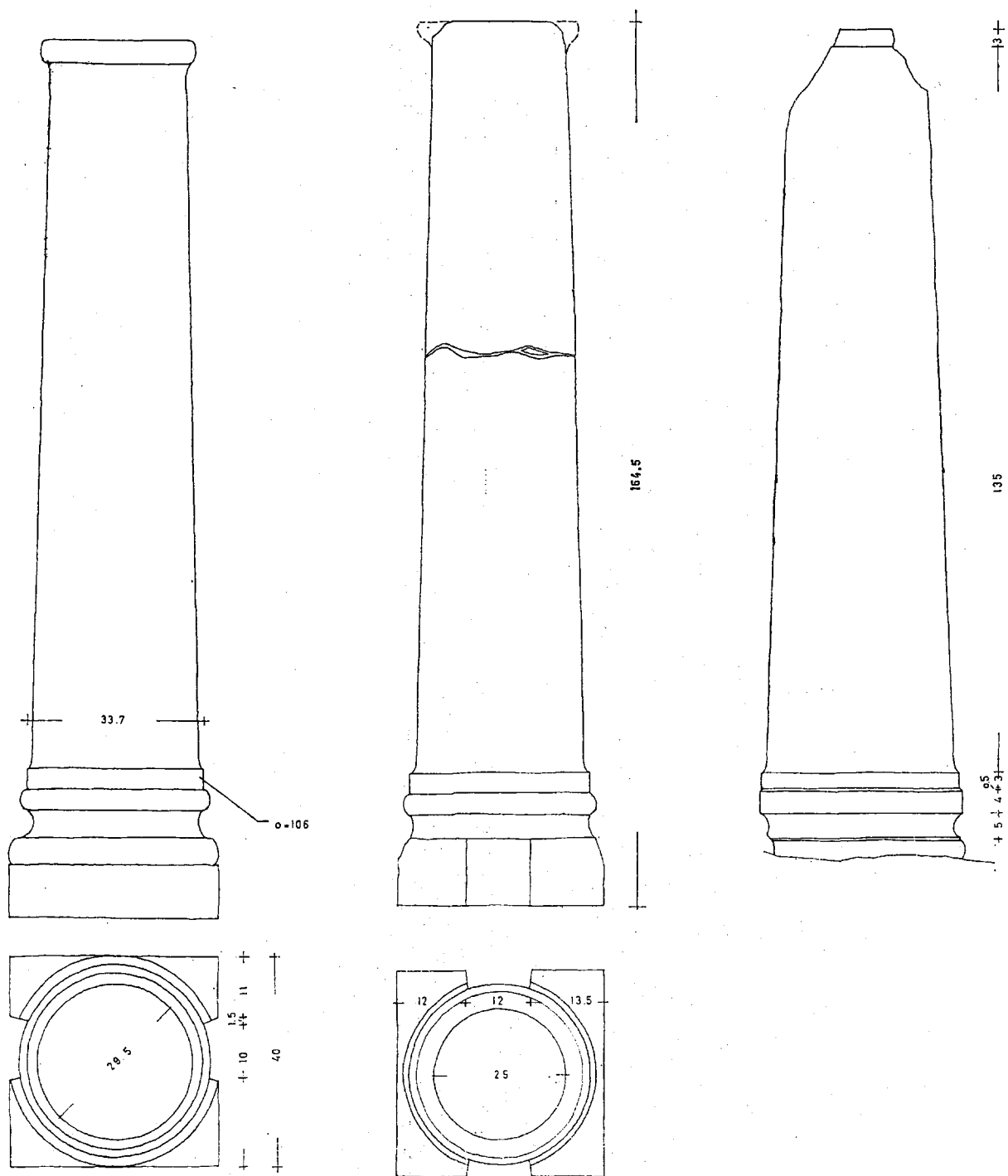
162 Стабло стуба од белогa кречњака, инв. број 45, нађено у току ископавања унутрашњег дела утврђења (доле)

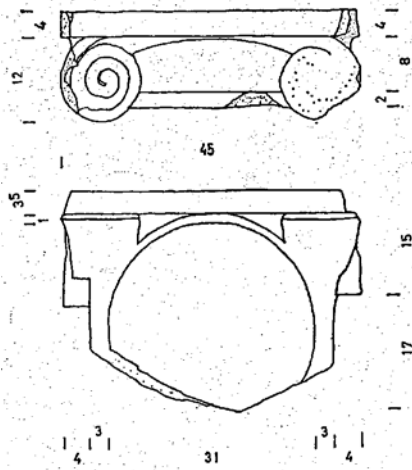
163 Стабла од белогa кречњака, инв. број 44 и 42 нађена су са унутрашње стране утврђења између две осмоугаоне куле (десно)

и једноставан доњи и горњи астрагал. Два стуба са базама (инв. број 44 и 45), су у целини сачувана. Поред њих, нађени су бројни делови истих таквих стубова и то: двадесет два комада средњег дела стабла стуба, четири доњег дела са базом и осам комада горњег дела са завршним астрагалом.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

сл. 51, 162, 163

164 Јонски капител од белог кречњака, инв. број 35, нађен са спољне стране западних врата

26 Јонски капители

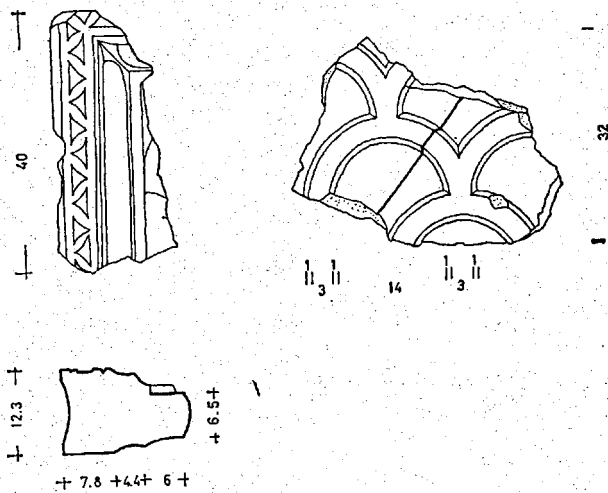
од белог кречњака, инв. број 35 и 38. Пречник доње равни је 31,0 cm, а квадратне завршне равни 45,0 cm. Висина капитела износи 16,0 cm.

Оба комада су нађена са спољне стране западних градских врата, 1963. године, између две вишеугаоне куле млађег утврђења, у најнижем слоју.

Капители имају сасвим упрошћен украс: једноставну фасцију и плитки рељеф волута. Бочне стране волута нису рељефно обрађене. Један примерак истог капитела, који је у Гамзиграду постојао до 1953. године, имао је на фасцији исклесано једно јаје у љусци.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14; 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

сл. 51, 164

165 Делови парапетне плоче од белог кречњака, инв. број 46 и 47, нађени у току ископавања западних градских врата

27 Парапетна плоча

од белог кречњака, инв. број 46 и 47, дебљине 12,3 cm.

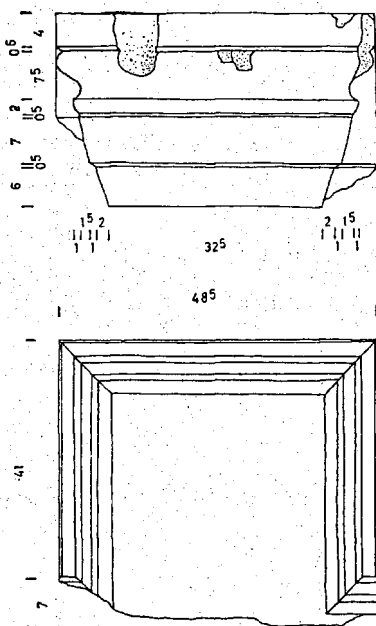
Делови плоче су нађени у току ископавања западних градских врата. Тачно место и време када су нађени нису забележени.

Оба комада припадају истој плочи. Инв. број 46 има део руба украшен наизменичним троугаоним удубљењима и профилом обрнуте киме са подеоним тракама. Уз профил, који уоквирује средишње поље, сачуван је део орнамента у виду крљушти. Руб плоче је лучно удубљен, јер је њиме плоча била прислоњена уз стабло стуба.

Комад број 47 је део средишњег поља плоче. Има украс у виду ребље крљушти.

сл. 165

166 Импост од белог кречњака, инв. број 60, нађен у току ископавања западних градских врата

28 Импост

од белог кречњака, инв. број 60. Ширина доње равни је 32,5, горње 48,5, а висина импоста износи 29,5 cm.

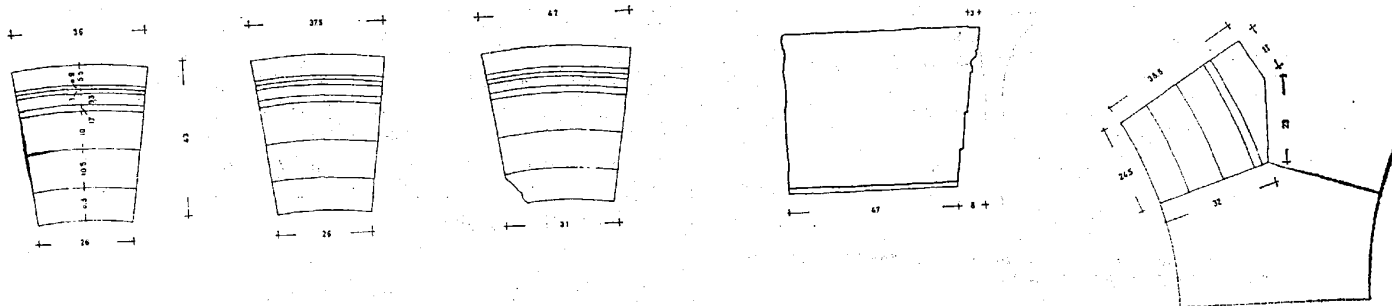
Нађен је у току ископавања западних градских врата. Место и време налаза нису тачно забележени.

Импост има профилацију типичну за архитрав: два косо засечена поља изнад којих је профил обрнуте киме. Сачувани део је излазио из равни зида 41,0 cm, на основу чега се може закључити да је покривао стуб, односно капител. На 41,0 cm од чеоне стране профил скреће под правим углом.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; idem, *Велика налазишта...*, сл. 6; idem, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

од белог кречњака, инв. број 11, 12, 18 и 16, висине 43,0 см и са предњом страном усеченом 8,0 см.

Налажени су са унутрашње стране утврђења, ис-

167 Сводари од белог кречњака, инв. број 16, 11, 12, 18. нађени са унутрашње стране утврђења, поред западних градских врата

пред западних градских врата, 1961 и 1962. године. Тачно место налаза сваког комада није забележено.

Чеона страна сводара је степенасто усечена са профилисаним ивицом уз екстрадос у облику обрнуте киме. Екстрадос је уз спољну ивицу 3,0 см боље обрађен, што сведочи да је сводар за толико излазио упоље у односу на лице зида.

Сводар инв. број 16 има засечен екстрадос. Он је усправном засеченом страном био прислоњен уз сводар налегле аркаде, што значи да је овај комад стајао у доњем делу аркаде, уз ослонац.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6; *idem*, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

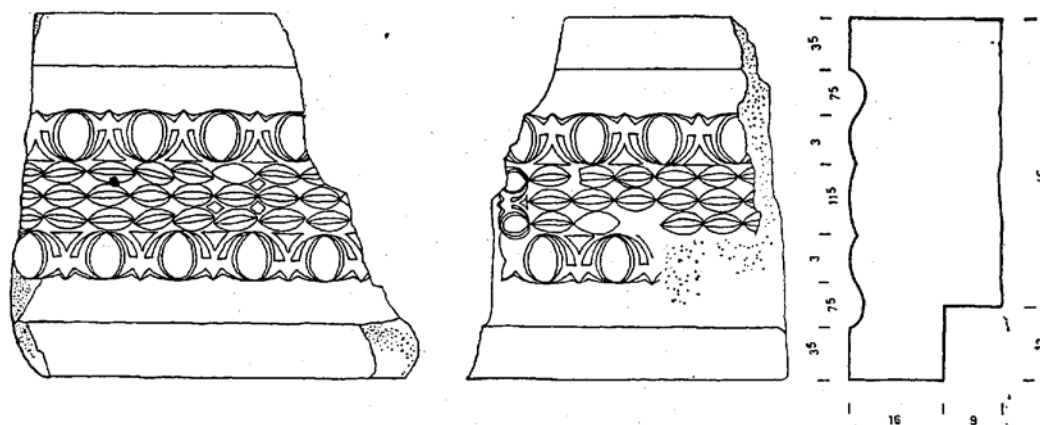
сл. 51, 167

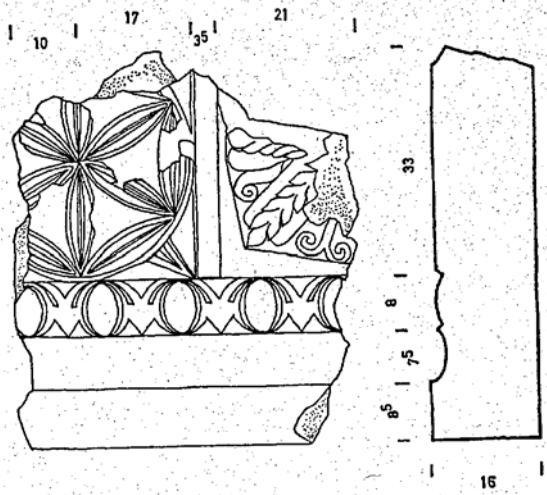
Таваница у галеријама

30 Камена греда

од белог кречњака, инв. број 3 и 24, ширине 58,0 и висине 25,0 см.

168 Камене греде од белог кречњака, инв. број 3 на левој страни и број 24 на десној, нађени испред јужне осмоугаоне куле старијег утврђења

169 Камена греда од белог кречњака, инв. број 40, нађена непосредно испред западних врата млађег утврђења

Делови греде су нађени, 1962. године, 1,10 m испред јужне осмоугаоне куле у слоју шута, на 1,5 m изнад некадашњег тла.

Греда је на доњој страни украшена ловоровим листовима са плодовима и јајастом кимом са стреластим лишћем. На горњој страни греде је усек величине 9,0X12,0 cm.

сл. 47, 168

31 Камена греда

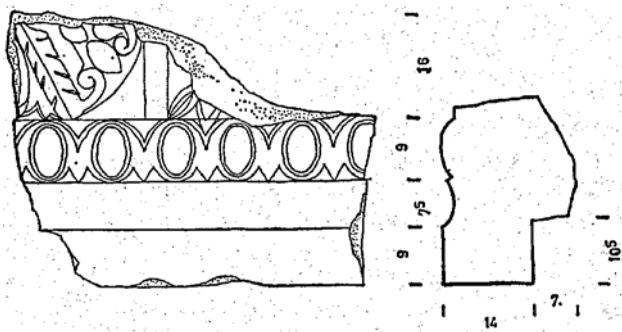
од белог кречњака, инв. број 40 и 41, ширине 90,5 и дебљине 16,0 m.

Оба комада су, 1962. године, нађена на истоме месту—непосредно испред западних градских врата млађег утврђења, са спољне стране, у слоју шута и грађевинског материјала, на висини од 1,8 m од равни прага.

Комади се међусобно спајају, односно припадају истој целини. У средишту тако спојене плоче су две руже између којих је подеона трака. Део са ружама је уоквирен кимом са јајетом у љусци и стреластим лишћем, трохилусном и равном траком.

Једна ружа је украшена пластичним сегментима круга у звездоликом распореду, а у другој су, у зракастом поретку, шест стилизованих дрвета која кореном полазе из средишта круга. Између њих су луласти завијуци и извесни, недовољно јасни, лисни мотиви. Спољни круг друге руже је на једном месту преломљен.

сл. 50, 169, 170

170 Камена греда од белог кречњака, инв. број 40, нађена непосредно испред западних врата млађег утврђења

Галерије на вишеугаоним кулама

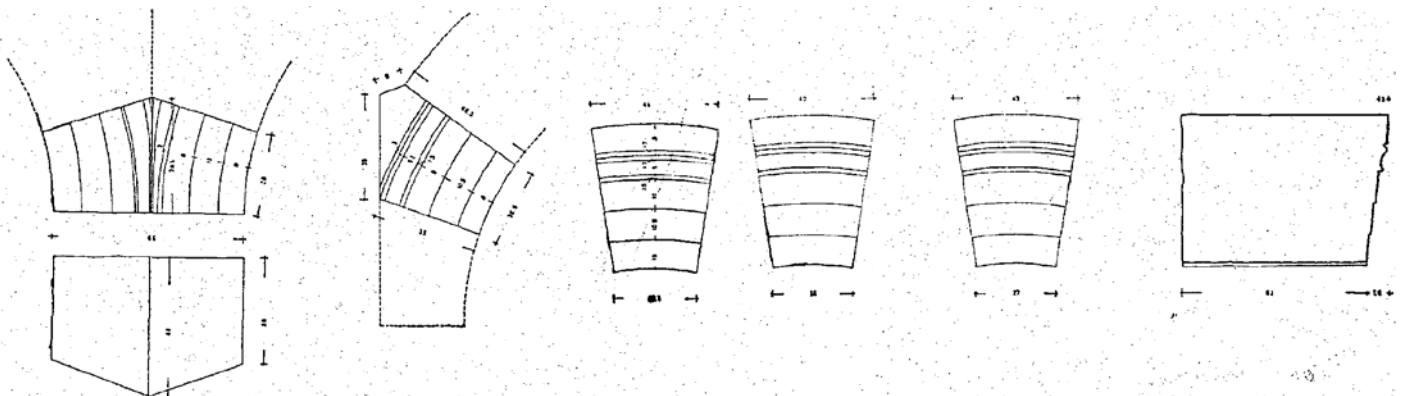
32 Сводари

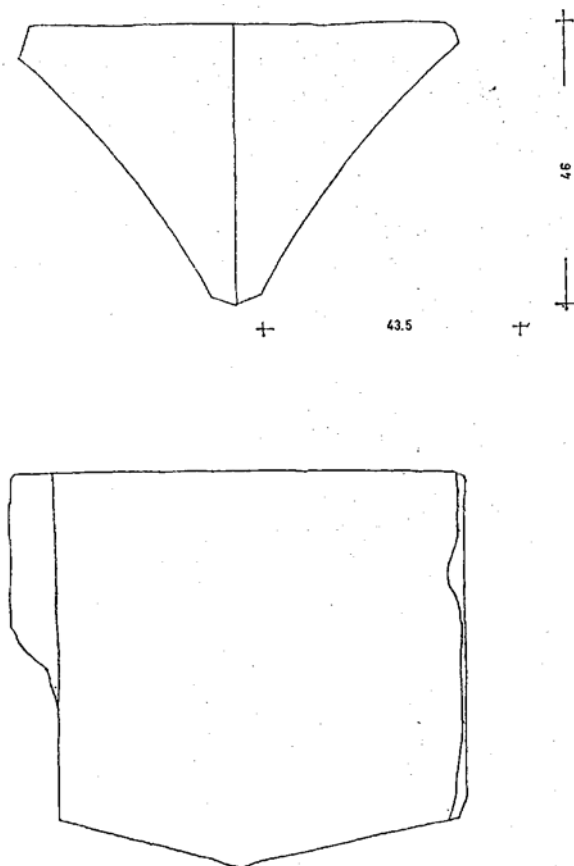
од белог кречњака, инв. број 9, 10, 6 и 7, висине 49,5 cm.

Сводари су налажени у току ископавања западних градских врата, али тачно место није забележено. Неколико сводара је било уграђено у сувозид којим је зазидана капија млађег утврђења.

Чеона страна сводара је степенасто усечена, са профилисаном ивицом уз екстрадос у облику обр-

171 Сводари од белог кречњака, инв. број 6—10, нађени у току ископавања западних градских врата

172 Заглавак аркада од белог кречњака, инв. број 115, нађен у сувозиду којим су западна градска врата била зазидана

нуте киме. Екстрадос је уз спољну ивицу обрађен 3,0 см, чиме је обележена ширина којом су сводари излазили из равни лица зида. Сводари имају исту профилацију као и комади 11, 12, 15 и 16, али се од њих разликују укупном висином и висином појединих поља.

Овој целини припадају и сводари инв. број 6 и 7. Број 6 је почетак двеју налеглих аркада, а, судећи по углу који заклапају његове две профилисане чеоне стране, блок је био део аркаде на вишеугаоним кулама. Сводар број 7 је био следећи сводар у аркади. Он се усправним екстрадосом прислањао уз сводар налегле аркаде.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6; *idem*, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

сл. 171

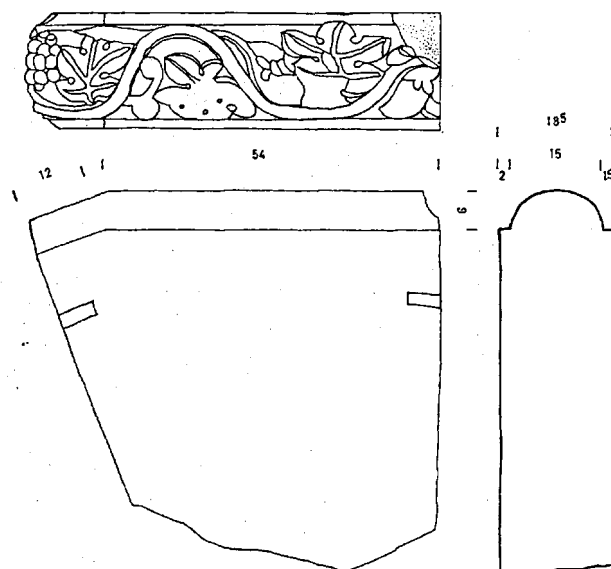
33 Заглавак аркада

од белог кречњака, инв. број 115, 127 и 128, висине 46,0 см.

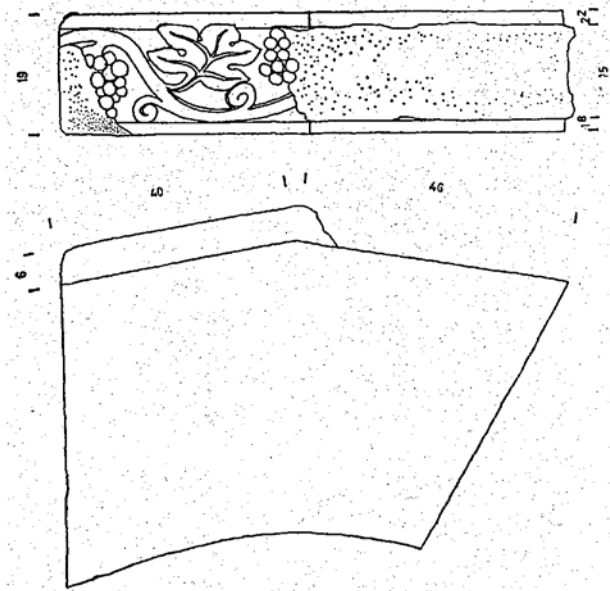
Комад број 115 је био у секундарној употреби у сувозиду којим је била зазидана капија млађег утврђења, а извађен је оданде 1965. године. Друга два комада су откривена 1971. године, у сали G у квадрату H/15. Заглавак је троугаоног облика, са равном горњом и конкавним бочним странама. Два дела чеоне стране се спајају по средини блока, заклапајући међусобно угао од 150°, као и зидови дванаестоугаоне куле млађег утврђења.

(М. Чанак Медић, *Касноантичка палата...*, сл. на стр. 58, 59; *idem*, *Велика налазишта...*, сл. 6; *idem*, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 14, 15. У сва три рада само на цртежу некадашње фасаде западних градских врата.)

сл. 172

173 Део венца од сивога пешчара, инв. број 63, нађен између две вишеугаоне куле млађег утврђења

174 Део венца од сивога пешчара, инв. број 59, нађен у току ископавања западних градских врата

Подеони венци

34 Венац

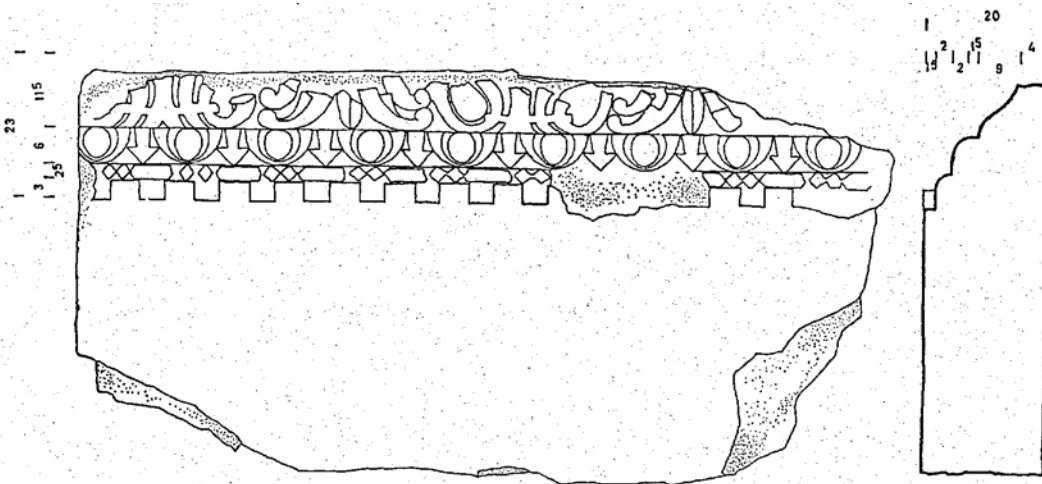
од сивога пешчара, инв. број 59, 63 и 109, висине 18,5 и 19,0 см.

Делови венца су налажени у току ископавања западних градских врата, између две вишеугаоне куле млађег утврђења, 1962. и 1963. године.

Сви нађени делови припадају истој врсти венца. Венац има профилацију својствену фризу са доњом и горњом равном плочом и средњим конвексним делом. Средње поље је украшено таласастом виновом лозом са лишћем и грожђем. Оба комада имају чеону страну подељену на два дела која међусобно заклапају угао од 150° , као и зидови дванаестугаоне куле млађег утврђења.

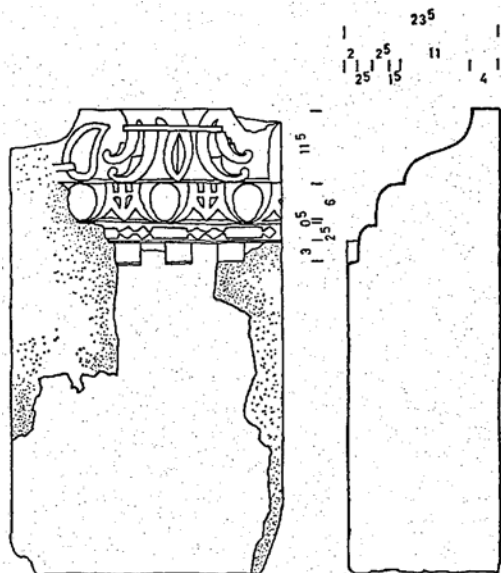
(М. Ћанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13.)

сл. 47, 63, 173, 174

175 Део венца од сивога пешчара, инв. број 43, нађен у току ископавања западних градских врата

176 Део венца од сивога пешчара, инв. број 57, нађен у току ископавања западних градских врата

35 Венац

од сивога пешчара, инв. број 43, 57 и 104, висине 20,0 и 23,5 см.

Делови венца су налажени у току ископавања западних градских врата, од 1961. до 1963. године. Тачно место где су лежали није забележено.

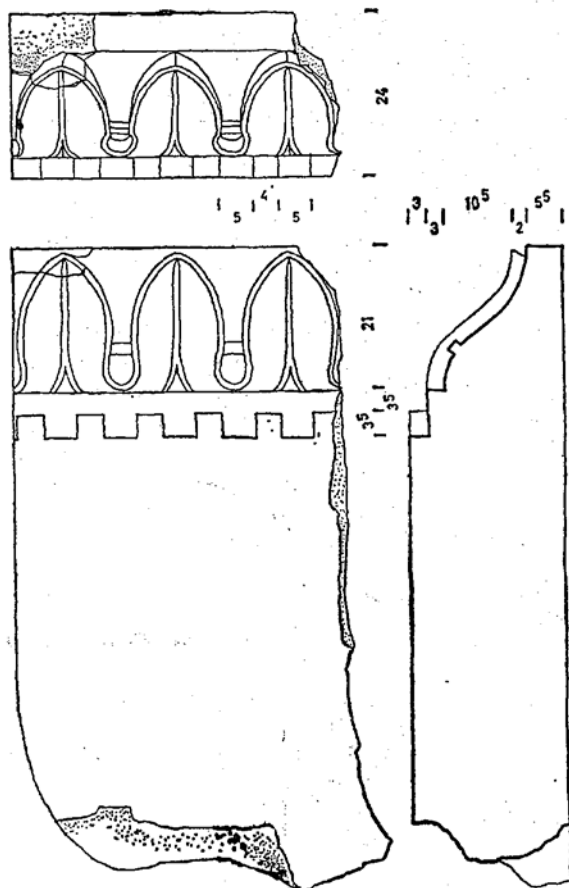
На венцу испод завршне плоче, на правој кими, исцесане су палмете у наизменичном распореду — једна је окренута повијеним листовима надолу, а друга нагоре. Испод праве киме је јајаста кима са стреластим лишћем, астрагал са мотивом ђердана и зупци.

Комад инв. број 104, има засечену чеону страну и усек на горњој плочи, што је последица доцнијег коришћења блока у другом постројењу.

(М. Ћанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13.)

сл. 175, 176

36 Венац

од сивог пешчара, инв. број 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102 и 103 ширине 23,5 cm и висине 24,0 cm. Профилисани део на чеоној страни излази упоље код извесних блокова 25,5, а код других 28,0 cm.

Комади су налажени на разним местима у току ископавања западних градских врата, од 1961. до 1963. године. Највећи број је откривен са спољне стране, између две вишеугаоне куле млађег утврђења. Извесни комади су лежали уз сам северни довратник врата са унутрашње стране, 2,6 m изнад прага, а неки су били у сувозиду којим су та врата била зазидана.

Венац је на кими украшен копљастим листовима у дубоком рељефу. На извесним комадима су листови повезани тракама. Испод киме су зупци.

(М. Ћанак Медић, *Le palais de l'époque de la basse antiquité...*, fig. 13.)

сл. 177, 178

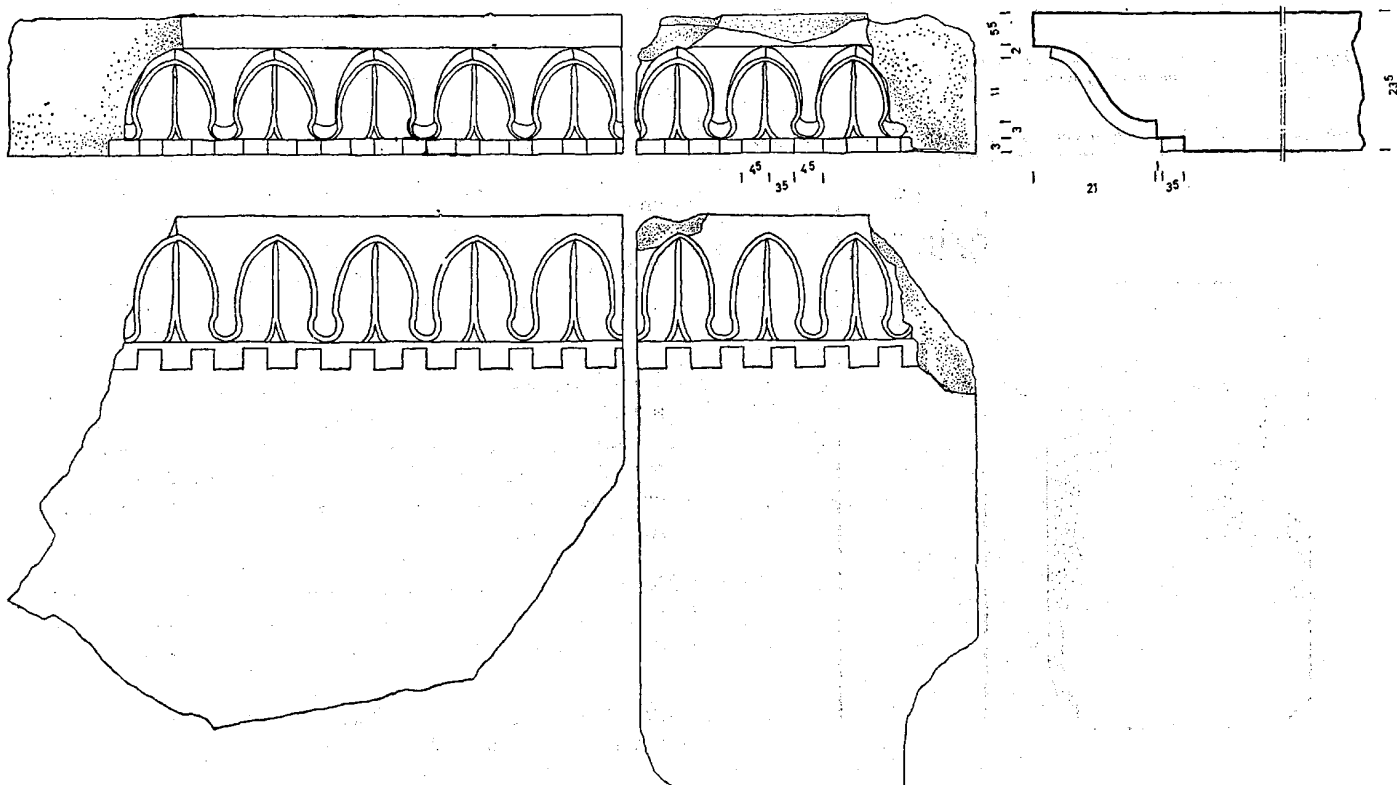
177 Венац од сивога пешчара, инв. број 96, нађен уз северни довратник западних врата млађег утврђења

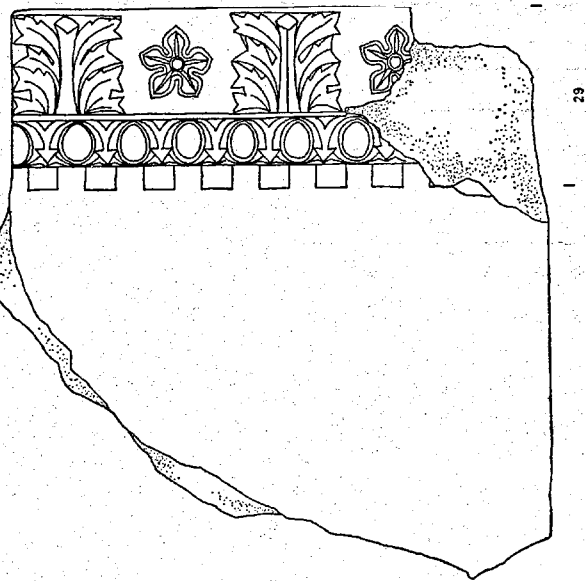
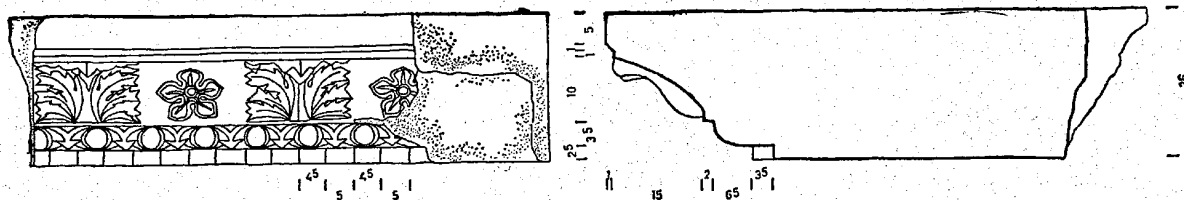
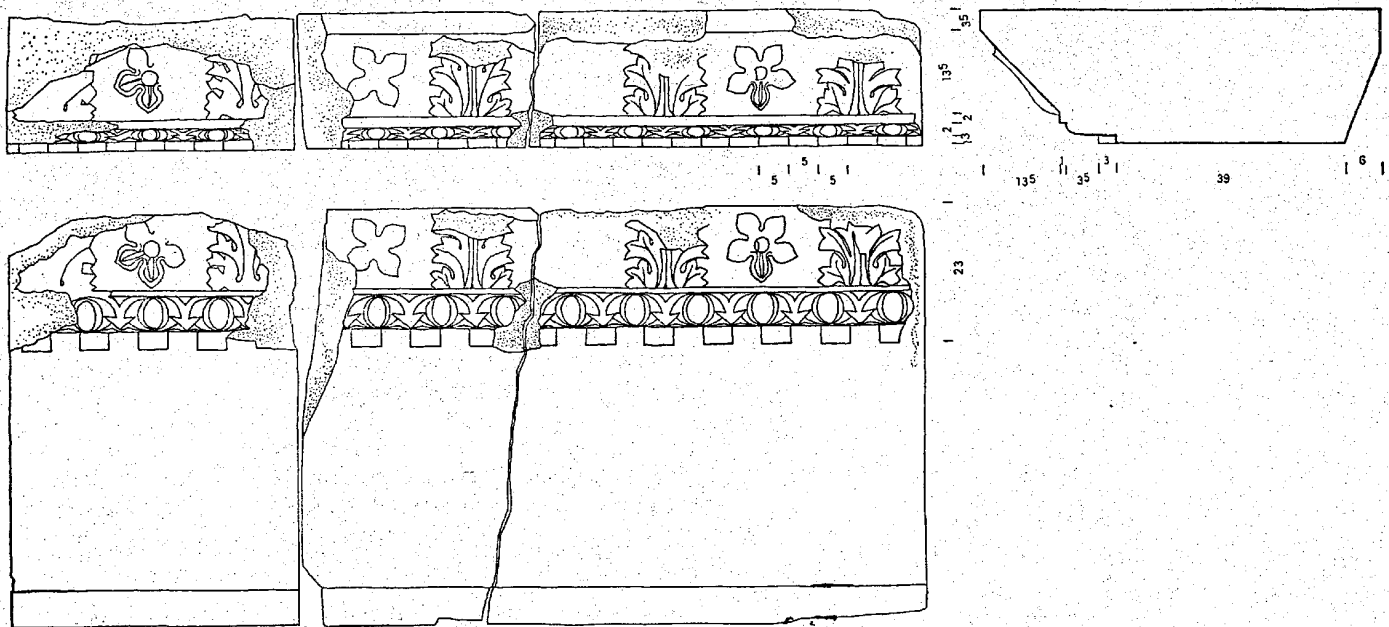
178. Делови венаца од сивога пешчара, инв. број 102 и 103, нађени са спољне стране западних врата млађег утврђења

37 Венац

од сивог пешчара, инв. број 54, 73, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94 и 95, висине 21,5 и 25,0 cm.

Комади су налажени у току ископавања западних градских врата. Место налаза сваког дела није забележено. Један комад је нађен, 1963. го-

179 Комади венца од сивога пешчара, инв. бројеви 54, 73, 95, нађени у току ископавања млађег утврђења (сасвим горе)

180 Део венца од сивога пешчара, инв. број 94, нађен у току ископавања млађег утврђења

дине, испред јужне полукружне нише у најнижем слоју, један део венца је био узидан у сувозид којим су доцније била заздана градска врата, а извађен је оданде 1965. године.

Венац испод завршне плоче има профил праве киме. Тај део је украшен самосталним акантусовим листовима између којих су петолисне руже. Доњи појас венца је украшен јајастом кимом са стреластим лишћем и зупцима. Иако је на свим комадима исти украс на чеonoј страни, међу њима се разликују две скупине. Једној припадају комади број 88, 89 и 90, чија је задња страна обрађена, те се види да су лежали на зиду дебљине 36,0 cm. Чеона страна ових комада излази у поље 24,0 cm. а горња плоча има дебљину 3,5 cm.

Комади друге скупине су налегали на зид веће ширине. Њихова чеона страна излази упоље за 28,0 cm, а горња плоча има дебљину 5,0 cm.

Овом типу венца припадају још и бројни мањи неинвентарисани комади.

сл. 179, 180

38 Венац

од белог кречњака, инв. број 83 и 114, висине 25,5 cm, са чеоним страном усеченом 26,0 cm.

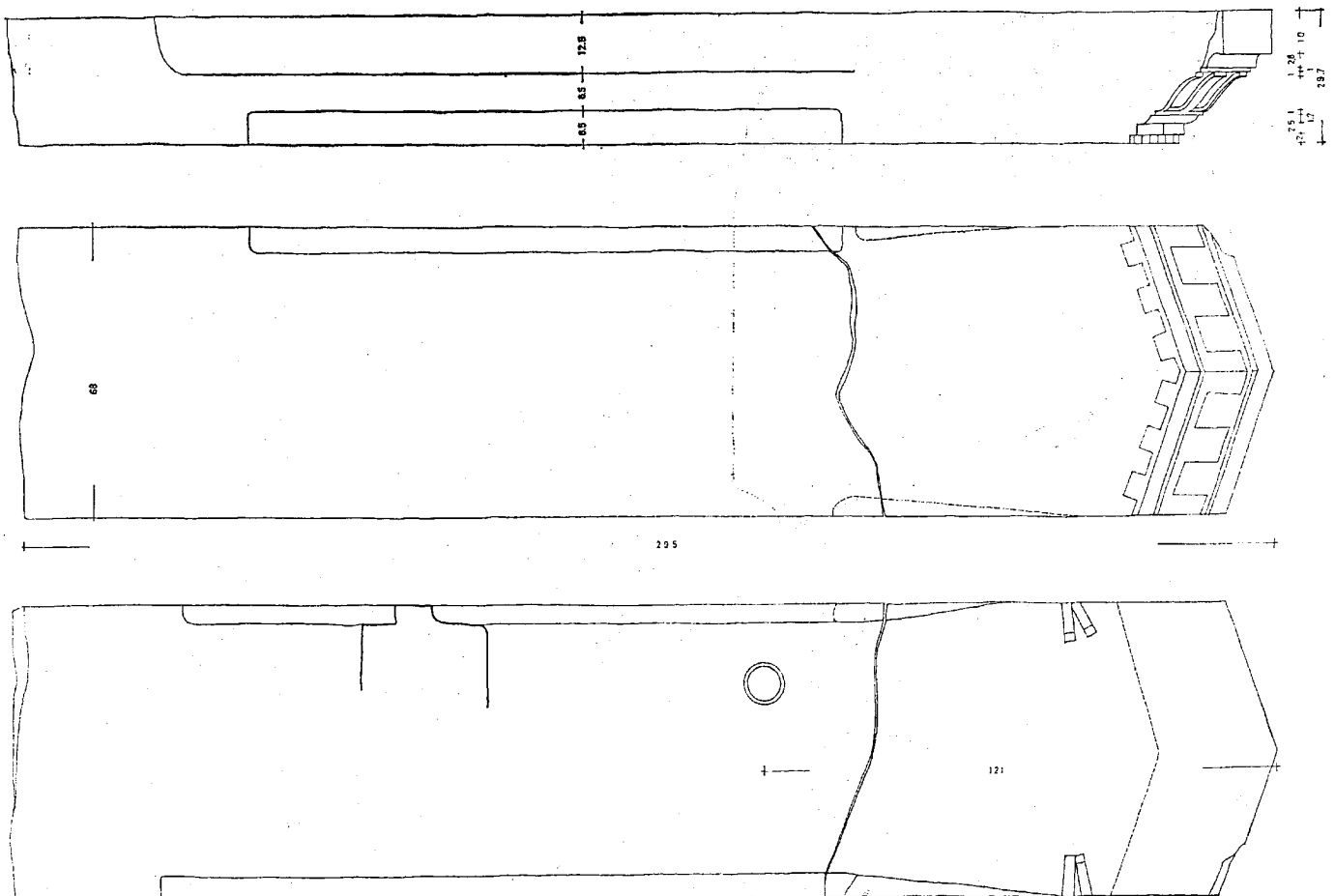
Део број 83 нађен је у току ископавања западних градских врата, 1963. године, а 114 је био у секундарној употреби, у сувозиду којим су била зазидана врата млађег утврђења.

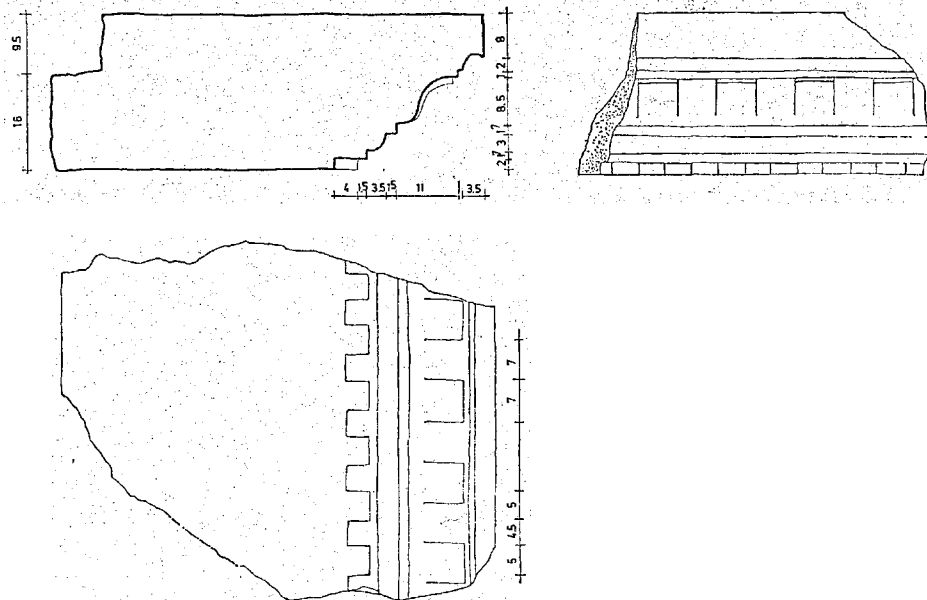
Испод завршне плоче венца је исклесана окапница, одвојена једним астрагалом од праве киме. На кими су конзолице. Испод ове средње зоне је обрнута кима са два астрагала и уз доњу раван зупци.

181. Венац од белог кречњака, инв. број 114, нађен у сувозиду којим су западна врата млађег утврђења била зазидана

Истом типу припада и венац број 114, чија два дела чеоне стране заклапају 150° као и зидови дванаестоугаоне куле млађег утврђења.

сл. 181,182

182. Део венца од белог кречњака, инв. број 83, нађен у току ископавања западних врата млађег утврђења

Остали архитектонски клесани украс

39 Надвратник

од белог кречњака, инв. број 49 и 77, ширине 34,5 и висине 47,7 см. Надвратник није цео, а дужина сачуваног дела износи 184,0 см.

Нађен је, 1962. године, непосредно испред јужне осмоугаоне куле старијег утврђења, са унутрашње стране, у слоју шута и грађевинског материјала.

Надвратник је украшен на чеоној и доњој страни. На чеоној страни је исклесана, изнад три степенасто усечена поља, подеона профилисана трака. У горњем појасу чеоне стране и на доњој страни венца је пластична лоза наизменичних акантусових листова.

сл. 183

183 Део надвратника од белог кречњака, инв. број 49, нађен испред јужне осмоугаоне куле старијег утврђења

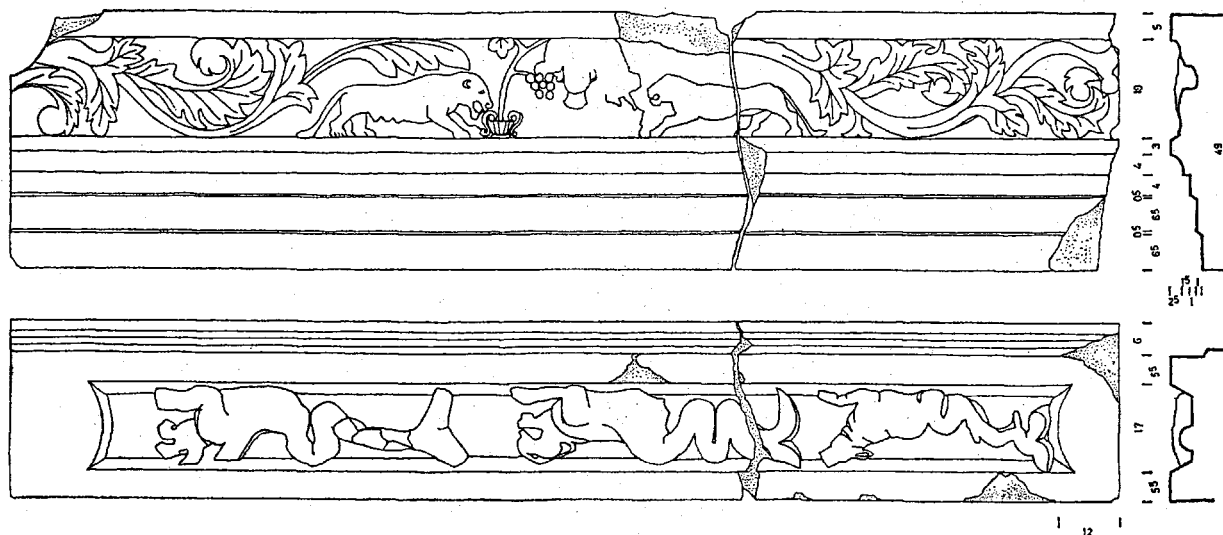
од белогa кречњака, инв. број 48, ширине 34,0, висине 49,0 cm и дужине 214,0 cm.

Надвратник је нађен, 1962. године, између јужне осмоугаоне куле и врата млађег утврђења, у другом слоју, који чини шут и грађевински материјал, на 2,5 до 3,0 m од првобитног тла.

Украшен је на чеonoј и доњој страни. На чеonoј страни, изнад три степенасто усечена поља, је подеона профилисана трака. У горњој зони је у средишту исклесана људска глава од које су видљиви врат и овал лица. Њу уоквирава винова лоза са лишћем и грожђем, што излази из кантароса, и са сваке стране по једна лавица окренута према средишту архитрава. Овај хералдички украс употпуњује лоза наизменичних акантусових листова.

На доњој страни архитрава, у профилисаном оквиру, је представа трију хипокампа.

сл. 46, 184

184 Део надвратника од белогa кречњака, инв. број 48, нађен између јужне осмоугаоне куле старијег утврђења и западних врата млађег утврђења

41 *Архитрав*

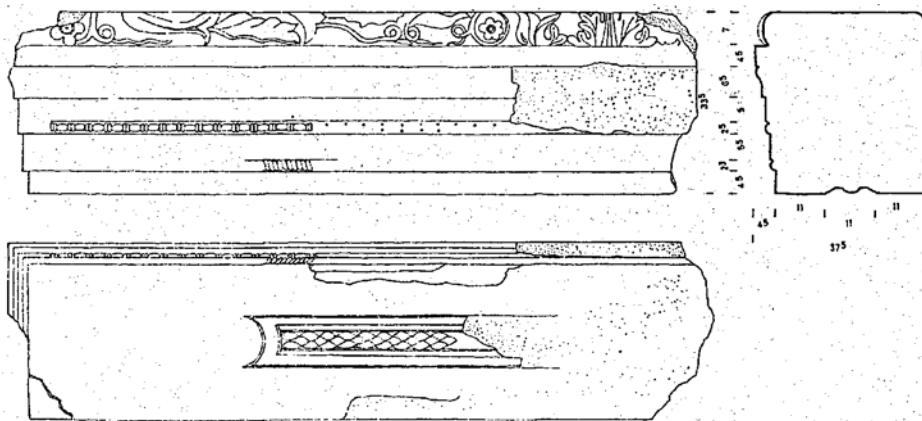
од белогa мермера, инв. број 50, ширине 37,5 cm, а непотпуне висине и дужине.

Нађен је 1965. године у сувозиду којим су била зазидана западна врата млађег утврђења.

Архитрав је дуго, пре него што је узидан у сувозид, већ био у секундарној употреби као праг, што се види по излизаном средњем делу доње стране (која је тада била окренута нагоре) и заобљеним ивицама. Тада је вероватно архитрав скраћен и одсечен његов горњи део.

Архитрав има у доњој зони три степенасто усечена поља, међусобно подељена ужетом и ђерданом. Овај појас завршава профил обрнуте киме. У горњој зони је плитко клесан биљни украс.

сл. 185

185 Архитрав од белог мермера, инв. број 50, нађен у сувозиду којим су западна врата млађег утврђења била зазидана

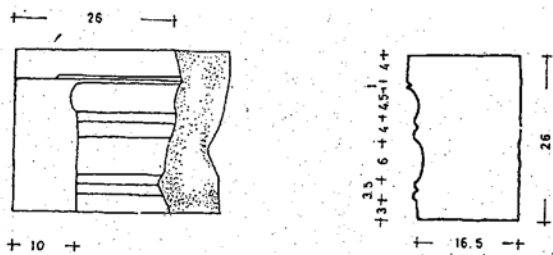
42 Венац

од белог кречњака, инв. број 129, висине 26,0, а ширине 16,5 cm.

Нађен је у току ископавања западних градских врата. Тачно место где је откривен није забележено.

Чеона страна венца је подељена на три поља, између којих су заобљене подеоне траке. Изнад њих је завршна плоча.

сл. 186

186 Део венца од белог кречњака, инв. број 129, нађен у току ископавања западних градских врата

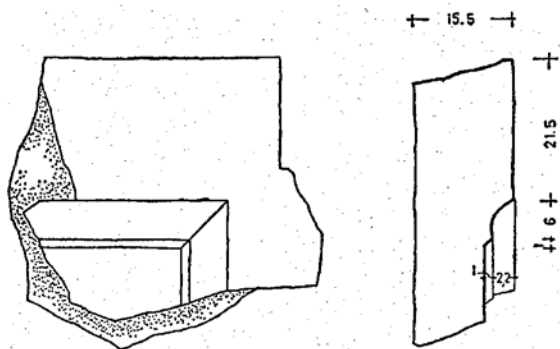
43 Паралетна плоча

од сивога пешчара, инв. број 39, дебљине 15,5 cm.

Комад је нађен у току ископавања западних градских врата, али тачно место налаза тада није забележено.

Нађени део је спољни оквир плоче. Једноставне је обраде, са широким равним оквиром и профилисаним делом уз средишње поље.

сл. 187

187 Део паралетне плоче од сивога пешчара, инв. број 39, нађен у току ископавања западних градских врата

44 База пиластра са постолем

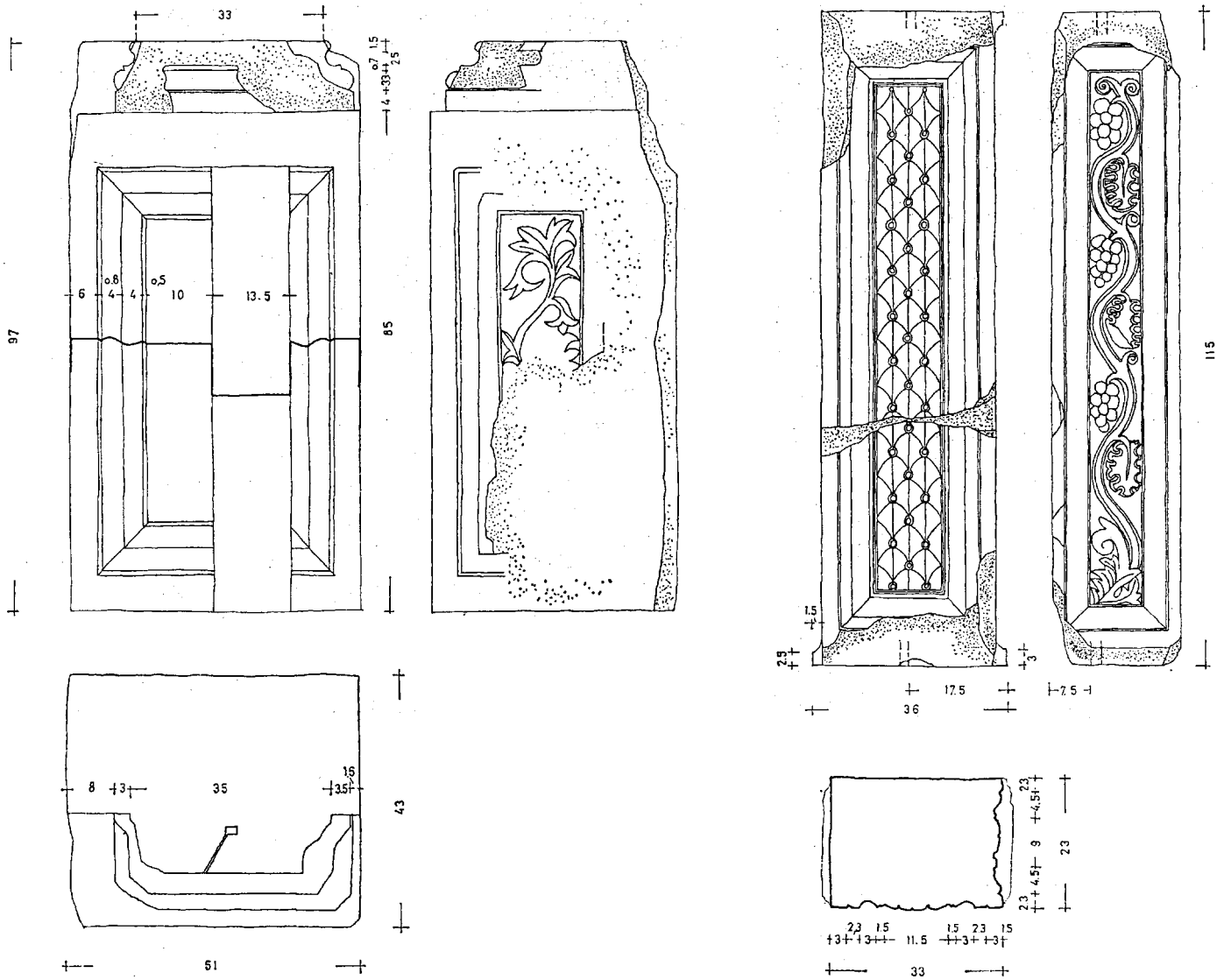
од сивога пешчара, инв. број 51, ширине 51,0, дубине 43,0 и висине 97,0 cm.

Нађена је у току ископавања западних градских врата, али време и тачно место налаза није забележено.

Високо постолје базе има профилисану чеону и једну бочну страну. На чеоној страни је, по свој прилици, доцније усечен усправан жлеб за паралетну плочу. На бочној страни је у профилисаним оквиру исклесан спирални акантус са цветовима.

База је веома оштећена, али се види да је имала плинту, два торуса и трохилос између којих су подеоне траке.

сл. 188

188 База пиластра са постолем од сивога пешчара, инв. број 51, нађена у току ископавања западних градских врата (горе)

189 Пиластар од сивога пешчара, инв. број 5, нађен између две осмоугаоне куле старијег утврђења (десно)

45 Пиластар

од сивога пешчара, инв. број 5, ширине 33,0, дебљине 23,0 и висине 115,0 cm.

Пиластар је нађен између две осмоугаоне куле које уоквиравају врата старијег утврђења, 1962. године.

Иако има мања оштећења, у целини је сачуван. Украшен је на чеоној и једној бочној страни. У средишту чеоне је исклесана трака од лоровових листова, а на бочној је спирална винова лоза са лишћем и грождем. Оквири су двојаки: на бочној страни је у облику обрнуте киме са спољашном равном траком, а на чеоној су две спољње равне траке, трохилос и уз средишњи део, две закошене подеоне траке.

На доњој и горњој површини пиластра су усеци за железне клинове.

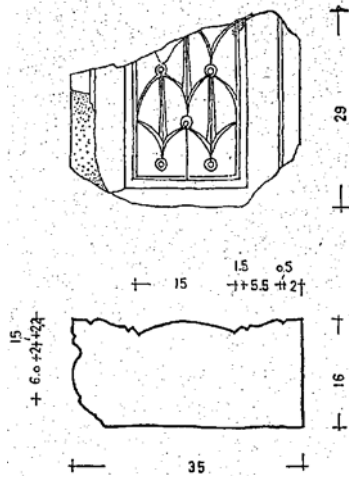
46 Пиластар

од сивог пешчара, инв. број 17, ширине 35,0 и дебљине 16,0 cm.

Нађен је у току ископавања западних градских врата. Време ни место налаза није тачно забележено.

Украсен је на чеоној и једној бочној страни. У средишту чеоне стране су уклесани лоровови листови, а оквир је у облику обрнуте киме. Бочна страна је веома оштећена, те се не може утврдити какав је био украс у средњем пољу. На оквиру је исклесано ситно копљасто лишће.

сл. 66, 190

190 Пиластар од сивог пешчара, инв. број 17, нађен у току ископавања западних градских врата

47 Коринтски капител

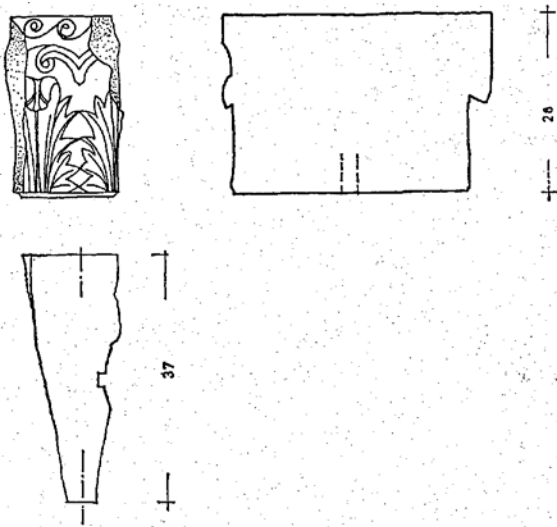
од сивог пешчара, инв. број 55, висине 28,0 и ширине 37,0 cm.

Нађен је у току ископавања западних градских врата. Тачно место налаза није забележено.

Капител је украшен на два равна, наспрамна странама, по чему се може закључити да је био на неком ступцу или пиластру. Обе украшене стране су оштећене. Капител је, судећи по сачуваном делу, имао на свакој страни најмање по три самостална листа и угаоне акантусе. Између листова акантуса, чији се зупци доњег и средњег режња међусобно додирују, је унутрашња лозица.

Абакус капитела је дводелан. На његовом закошеном делу је исклесана спирална трака.

сл. 191

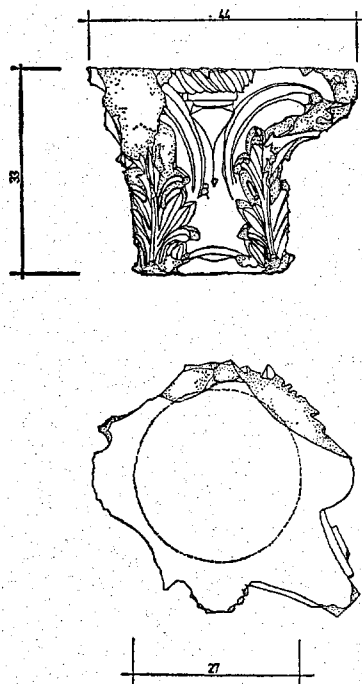
191 Коринтски капител од сивог пешчара, инв. број 55, нађен у току ископавања западних градских врата

48 Коринтски капител

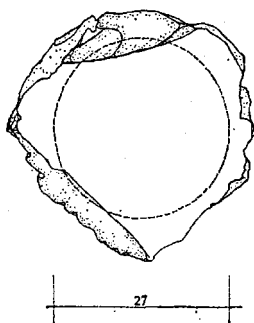
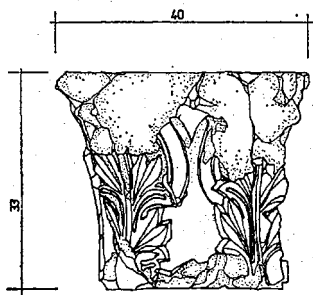
од белог кречњака, инв. број 153, 154 и 155. Пречник доње равни капитела износи 27,0, њихова висина 33,0, а ширина 49,0 cm.

Капители су налажени на различитим местима. Капител број 153 је нађен на око шест метара од бедема млађег утврђења, приликом ископавања правоугаоне куле старије фортификације, 1971. године, а капител број 154, 1972. године, приликом изравнавања земљишта у југозападном делу унутрашњег простора насеља, у површинском слоју. Један капител исте врсте, случајан налаз из 1961. године, чува се у Народном музеју у Зајечару (инв. број 155).

Капители имају поједностављену чашу и представљају тзв. четворолисне капители. За разлику од капитела истога типа од сивог пешчара, код ових примерака је означено грло калатуса. По средини конкавне стране је исклесана торусна трака у виду ужета. Посебно обележје ових капитела су знатно истурени крајеви завршне равни. Испод њих се увијају спољне хелисе у волуте. Хелисе у облику равних широких трака полазе из средишта капитела и међусобно се не спајају. Лист акантуса је узан и доста висок, са пет режњева подељених на по три зупца. Код ових при-

192 Коринтски капител од белог кречњака, инв. број 153, нађен приликом ископавања правоугаоне куле старијег утврђења

мерака само су први зупци режњева повијени. Средњу жилу чини једна заобљена трака која полази од подножја капитета. Од ње се зракасто шире канали на режњевима. Они допиру до врхова зубаца. И код ових примера су наглашеније бразде између режњева, ивице листа оштро исклесане и доста одвојене од калатуса.

(М. Чанак Медић, *Четворолисни капители...*, 249. sq., т. II, III, IV.)

сл. 52, 53, 192, 193

КАМЕНИ УКРАС СА ГРАЂЕВИНА У УНУТРАШЊОСТИ

П а л а т а

49 Базе

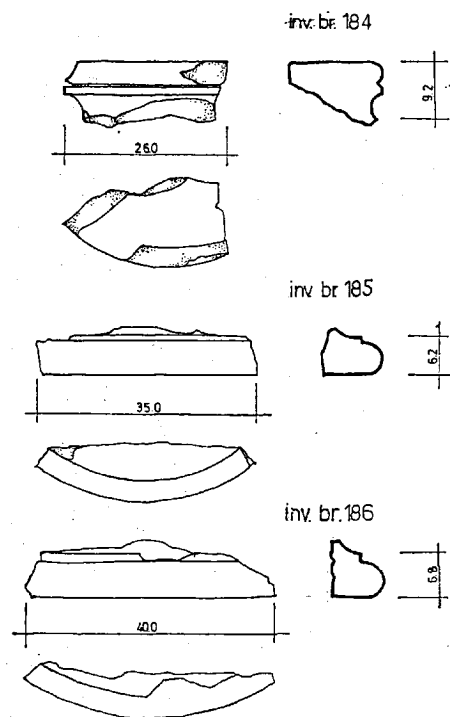
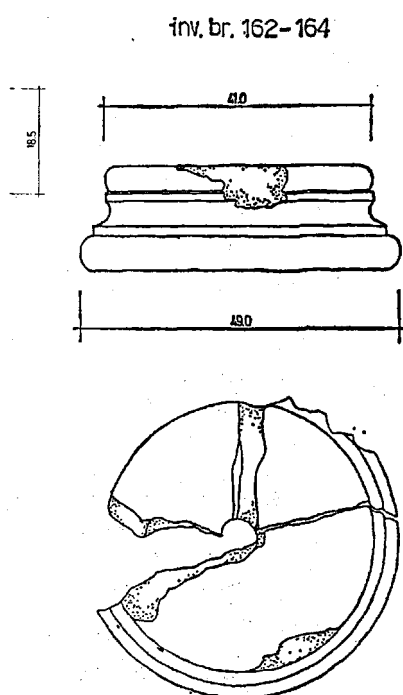
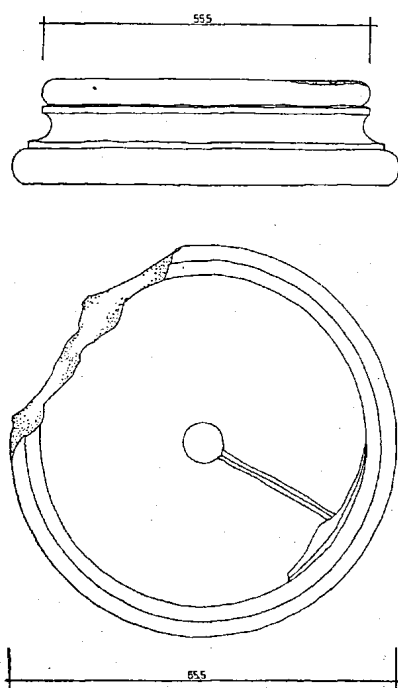
193 Коринтски капител од делова кречњака, инв. број 154, на њен у површинском слоју у југозападном делу унутрашњег простора насеља

194 База стуба од белог мермера, инв. број 168, нађена у тетраконхосној просторији (Р) палате (доле)

195 Делови база стубова од белог мермера, инв. број 162—164, нађени у атријуму F палате (доле у средини)

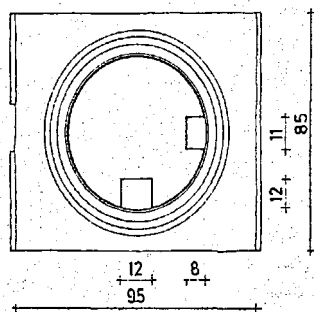
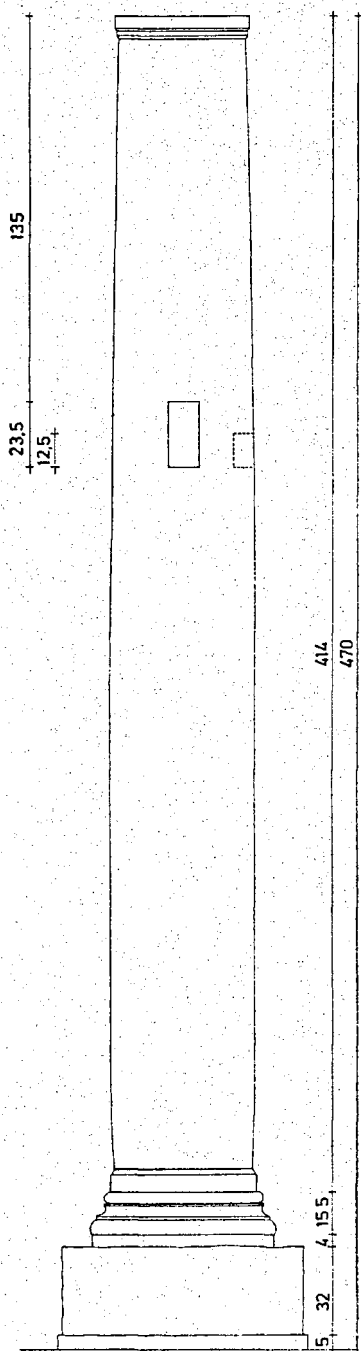
196 Делови база стубова од белог мермера, инв. број 184 — 186, нађени у атријуму H палате (доле, десно)

од белог мермера, инв. број 2, 162—168 и 184—193. На основу нађених комада утврђено је да сви припадају базама истог типа, али да постоје три различите величине. За најмање базе, иако је од њих нађено највише комада, позната је само висина. Она је износила 15,5 и 16.0 cm. Највеће базе познајемо по једном делу чији је доњи торус 8,6 cm. Оне су имале висину преко 21 cm. Од база средње величине нађена је једна цела и неколико парчади. Њена висина износи 18,5, горњи пречник 55,5, а доњи 65,5 cm.

197 Стабло стуба од белог мермера, инв. број 173—176. нађено у атријуму Н палате

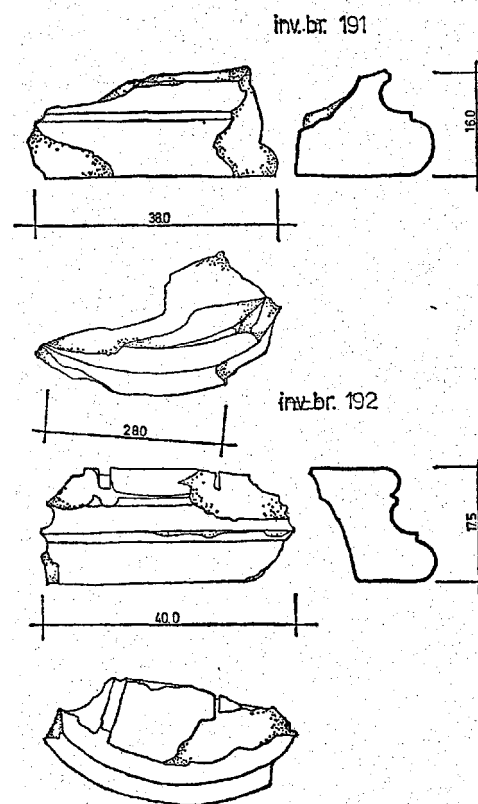
198 Делови база стубова од белог мермера, инв. број 191 и 192, нађени у атријуму Н палате (доле, десно)

Комеди су нађени у току ископавања атријума F, 1961. и 1962. године, и атријума Н у квадратима K/13—17 и L/13, 16, 17, 1970. године, а цела база, инв. број 168, у тетраконхосној просторији уз атријум Н, 1971. године. Два одломка базе, подударне са базом број 168, нађена су, 1961. године, у атријуму F (инв. број 167 и 167a). На једном од ових комада уклесано је грчко слово β. У атријуму F су, исте године, нађени комади мањих база висине 15,5 cm, чији је горњи пречник износио око 41, а доњи око 49 cm (инв. број 162—166).

Базе се састоје од два турса, једног трохилоса и две подеоне траке. Својствено је за све комаде да немају квадратну плинту. На горњој равни уклесани су жлебови за везивање следећег члана архитектонске целине.

сл. 194, 195, 196, 198

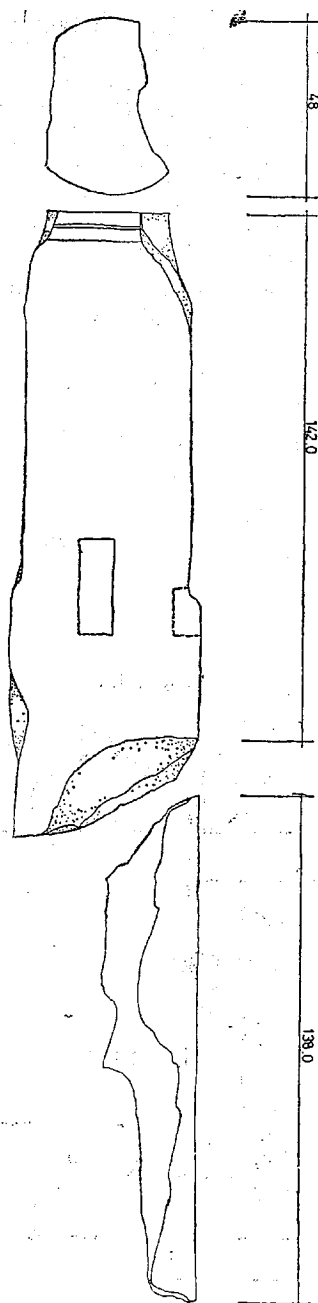

50 Стабла стуба

од белог мермера, инв. број 169, 170, 171, 172 и 173—180, различите висине и пречника доње и завршне равни.

Комеди број 169—172 су нађени, 1961. и 1962. године, у атријуму F на разним местима, а фрагменти број 173—180 у атријуму Н у квадрату L,M/14, 15, 1970. године.

На основу комади број 169—172 утврђено је да су постојала два стабла. Једно, које чине комади 169—171, било је могуће готово у целини обновити. Недостајао је делимично доњи део. Пречник

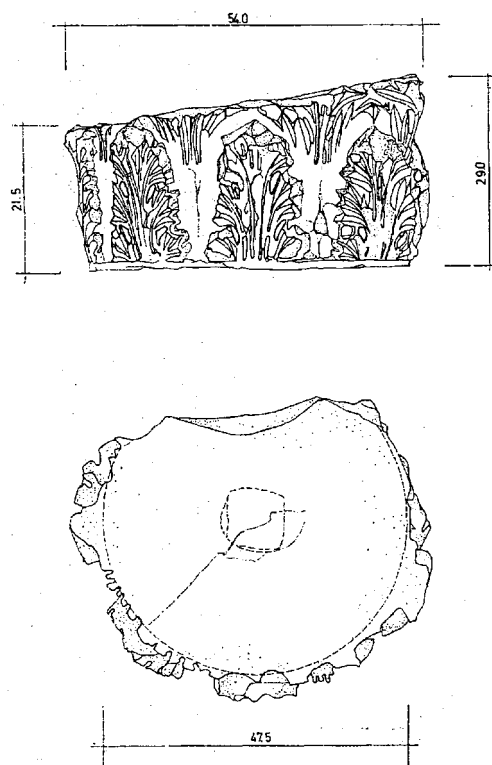

199 Делови стуба од белог мермера, инв. број 169—171, нађени у току ископавања атријума F палате (горе)

горње равни овог стабла износи 48,0 cm и њу уоквирује двоструки астрагал. На 88,5 cm испод завршне равни су два правоугаона удубљења на два страна која међусобно заклапају угао од 90°. Једно удубљење је висине 26,0 а ширине 9,0 cm, док је друго висине 13,0 cm и исте толике ширине. Дубина ових удубљења је 8,5 cm. Доњи руб оба удубљења је на истој висини, односно на истој удаљености од врха стабла.

Од комада број 173—180, нађених у атријуму Н, реконструисана су два стабла. Једно у целини, а другом недостаје делимично горњи део. Доњи пречник ових стабала износи 55,0, горњи 51,0 а висина 413,0 cm. Ова стабла такође имају усечена правоугаона удубљења на два страна, која међусобно заклапају угао од 90°, на 158,5 cm испод врха.

сл. 197, 199

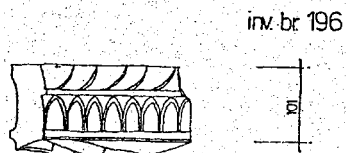
200 Део коринтског капитела од мермера са сивкастим жилама, инв. број 13, нађен у току ископавања атријума F палате (десна)

51 Коринтски капител

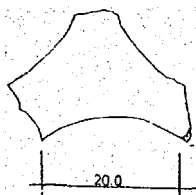
од мермера са сивкастим жилама, инв. број 13. Његов доњи пречник износи 47,5, а висина сачуваног дела 29,0 cm.

Нађен је у току ископавања атриума F палате, 1961. године.

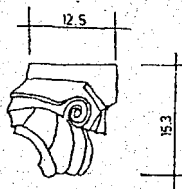
Према сачуваном делу се могло закључити да је имао два појаса акантусових листова са по осам листова, од којих су у целини сачувани они из доњег реда, док из горњег постоје почети следећег низа. Акантусов лист има по два режња са сваке стране и повијени врх, а режњева подељена на по четири зупца. Први зупци првих режњева доњих листова преломљени су, постављени хори-

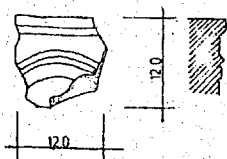
inv. br. 196

inv. br. 213

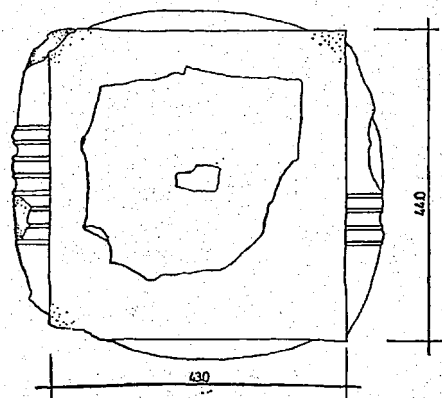
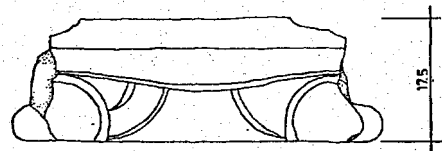
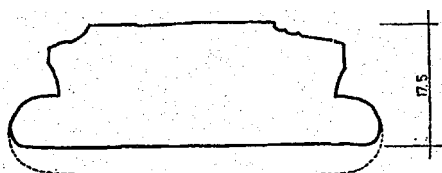
inv. br. 214

201 Део абакуса капитела од белог мермера, инв. број 196, нађен у току ископавања атријума Н (горе)

202 Јонски капител од белог мермера, инв. број 152, није познато где је нађен (доле)

203 Волуте јонских капитела од белог мермера, инв. број 181—183, нађене у току ископавања атријума Н палате (десно)

209

зонтално и спојени са зупцима суседног листа, а на осталим режњевима су блаже повијени. На листовима у горњем појасу је први зубац другог режња такође изразитије повијен. Канали који полазе од врха зубаца дубоко су урезани, а нарочито бразде по средини и оне које међусобно раздвајају режњеве. Ове задње се спуштају до подножја капитела. Лист је пластичан, одвојен од калатуса, наглашеног облика.

сл. 76, 200

52 Абакус капитела

од белог мермера, инв. број 196, величине 10,1 X X 20,0 cm.

Део је нађен у току ископавања атријума Н, 1970. године. Један део абакуса, исто клесан и украшен, узидан је у зид канала испод источног зида одаје Е, јужно од паганског храма.

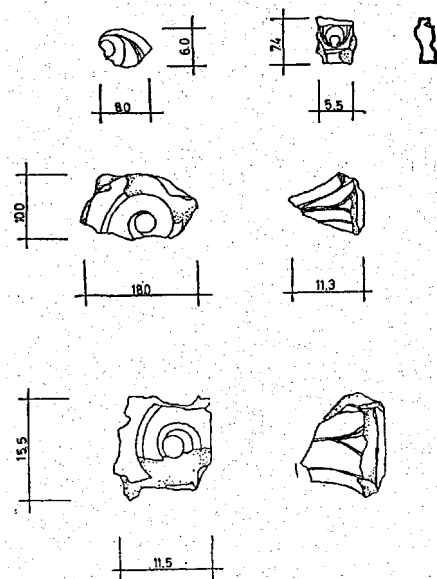
Нађени комад је угао завршне плоче капитела чије су чеоне стране биле по средини конкавно увучене. Абакус је подељен на два поља међусобно одвојена узаним тракама. Оба су украшена орнаментима. На горњем делу, у облику четвртине круга, исклесан је украс у виду крљушти, а у доњем пољу високи копљасти листови. Испод завршне плоче сачуван је горњи део волута.

сл. 201

53 Јонски капители

од белог мермера, инв. број 152, 157—161 и 181—183. висине 17,5 а размака између средишта волута 43,0 cm.

Једна скупина комада, инв. број 157—161, нађена је у току ископавања атријума Ф, 1961. године, док су одломци број 181—183 откривени, 1970, године, у атријуму Н, у квадратима К/13 и 14 на дубини од 1,3 m. Један оштећен капител, инв.

број 152. нађен је ранијих година, али место није забележено.

На основу нађених комада, утврђено је да сви припадају истој групи јонских капитела иако постоје извесне разлике у украсним облицима на фасцији и на бочним странама волута. Према траговима волута на комаду број 152, којем су доцније, када је био у секундарној употреби, оне делимично оклесане како би се проширило његово лежиште, и посебно нађених волута и делова фасције, утврђено је да су волуте доста излазиле упоље у односу на раван налегања. Пречник доње равни, судећи по траговима на комаду број 152, износио је 36—38 cm. Чеона страна волута није исто обрађена на свим примерцима. Негде је она у виду двојне, а негде једноставне спиралне траке. Она је у доста високом рељефу, а око у средишту знатно наглашено. На бочним странама волуте су сужене балтеус појасом. Од њега полази биљни украс ка чеоној страни. На неким примерцима је у виду дугачких перјастих листова, а на другима је низ лорових листова. Између волута, на задебљаном ехинусу је, на извесним комадима, било јаје у љусци са стреластим лишћем и посебним лисним облицима у угловима уз волуте, док је на комаду број 152, на фасцији једноставан ехинус, а у угловима украс у виду једног или два лучна сегмента.

сл. 75, 202, 203

Пагански храм

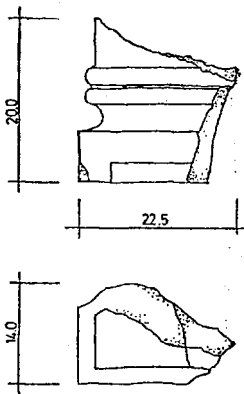
54 База пиластра

од белог кречњака, инв. број 194, висине 16,0 cm.

Нађена је у току ископавања паганског храма, 1973. године.

Од базе је сачуван само један угао, те се на основу ње не може утврдити величина пиластра. Састоји се од плинте, једног трохилоса и, у горњем делу, два турса између којих је исклесан плитак канал. Изнад базе је сачуван део стабла пиластра.

сл. 204

204 База пиластра од белог кречњака, инв. број 194 нађена у току ископавања паганског храма

55 Стабло стуба

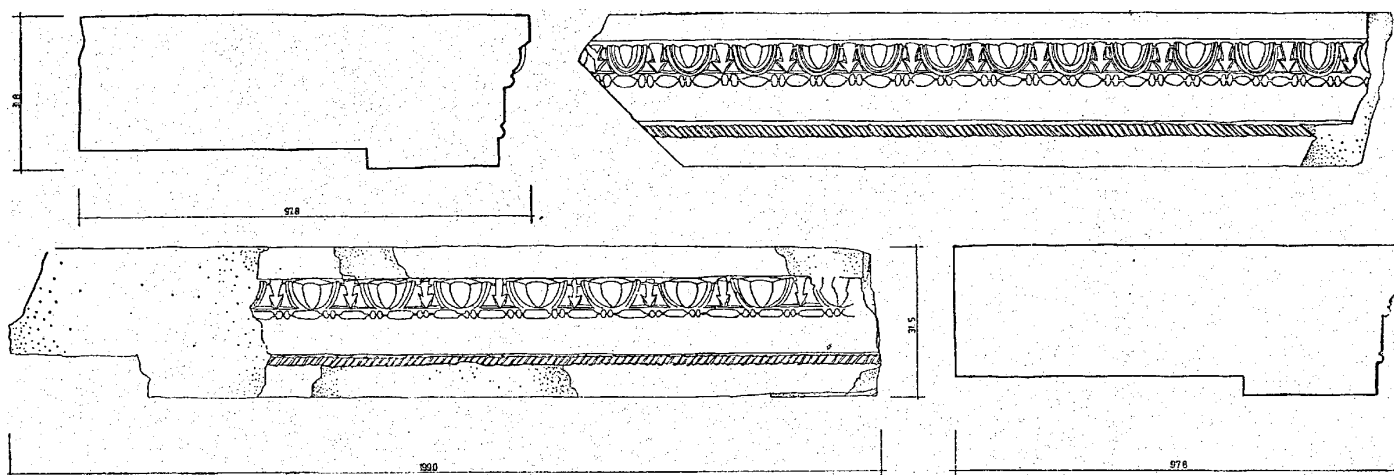
од сивог пешчара, инв. број 195, пречника 34,5 cm.

Комад је нађен у току ископавања паганског храма, 1973. године.

Представља део стабла са подножним астрагалом. По средини доње равни је исклесано удубљење за железни клин.

од сивога пешчара, инв. број 198 и 199, висине 31,5, са зубом за врата ширине 28,5 cm.

Комади су нађени у току ископавања паганског храма, 1972. године.

206 Део оквира врата од сивога пешчара, инв. број 199, нађен у току ископавања паганског храма

Комад инв. број 198, има на једној страни косо оклесани руб, по чему се види да је био у горњем углу врата. Оквир има поједностављен профил архитрава, односно подељен је на два степенасто усечена поља и ивични појас. Између прва два поља исклесана је подеона трака у виду ужета, а између другог и ивице је трака у виду ћердана. Ивични појас чине једна равна трака и кима украшена јајетом у љусци и стреластим листовима.

сл. 102, 103, 104, 205, 206

207 Делови оквира стола од сивога пешчара, инв. број 200—204, нађени у току ископавања паганског храма

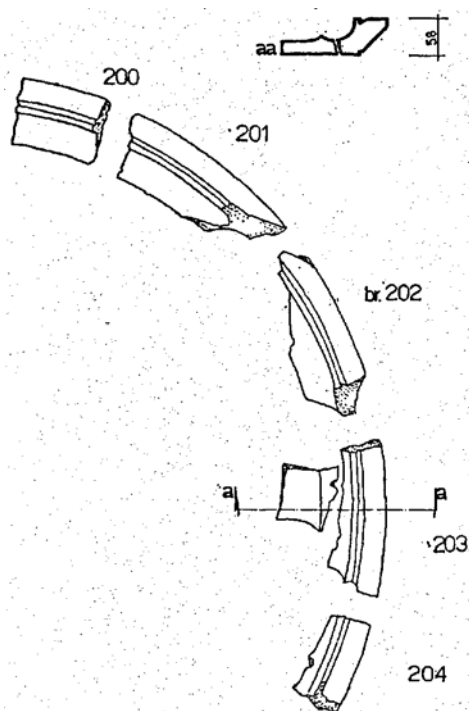
57 Камени оквир стола

од сивога пешчара, инв. број 200—204, висине 5,8, пречника око 135 cm.

Делови стола су нађени у току ископавања паганског храма, 1972. године.

Нађени комади представљају ивични појас, а на једном комаду сачуван је и део дна стола. На основу ових делова је утврђено да је сто био кружног облика. Ивични појас чине једна спољна равна трака и трохилос; између је плитак жлеб.

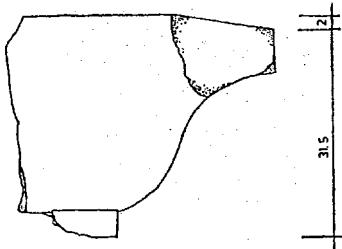
сл. 207

58 Венац

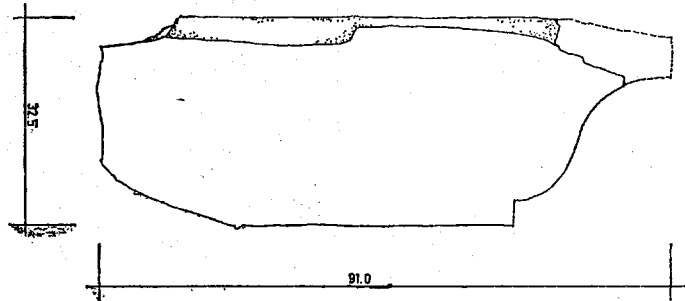
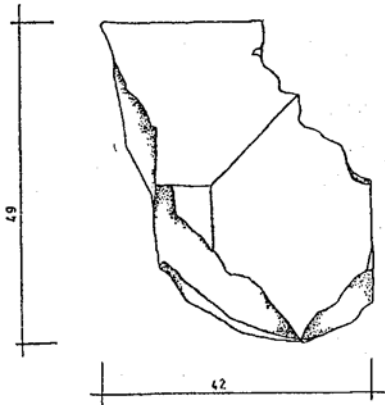
од сивога пешчара, инв. број 205 и 206, висине 31,5 и 32,5 cm.

Комад је нађен у току ископавања паганског храма, 1973. године.

Венац има део завршне равни под нагибом ради отицања падавина, а испод ње једну равну траку и профил праве киме. У подножју киме је друга подеона трака. Један од нађених комада, инв. број 206, је са угла грађевине.

сл. 97, 208, 209

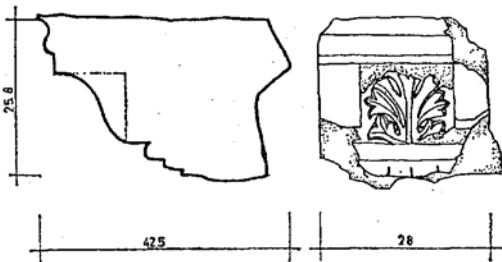
208 Део венца од сивога пешчара, инв. број 206, нађен у току ископавања паганског храма (горе)

209 Део венца од сивога пешчара, инв. број 205, нађен у току ископавања паганског храма (горе, десно)

59 Венац

од белог кречњака, инв. број 207—211. Сви комади су оштећени, па се наикадашња висина венца није могла утврдити.

Нађени су у току ископавања паганског храма, 1973. године, у квадратима W/14—15.

Комади су веома оштећени, али се може реконструисати њихова некадашња целина. Чеона страна је степенасто усечена, у подножју су исклесани зупци, а изнад њих је подеона трака у облику четвртине круга. На средњем и највишем пољу, са профилем праве киме, издвајају се конзоле украшене широким листовима акантуса. Завршна плоча се ни на једном комаду није сачувала.

сл. 210

210 Део венца од белог кречњака, инв. број 207, нађен у квадрату W /14—15

211 Део фриза од белог кречњака, инв. број 212, нађен у току ископавања паганског храма (доле)

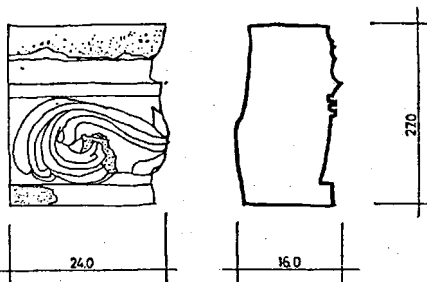
60 Фриз

од белог кречњака, инв. број 212, висине 27 см.

Нађен је у току ископавања паганског храма, 1972. године.

Откопани део фриза је веома оштећен. Може се закључити да се у горњем делу завршавао нешто сложенијим рубом, од којег се назире један неправилан торус и трохилос. Средње поље, одвојено за главни клесани украс, овде је испуњено спиралном лозом акантуса.

сл. 211

61 *Коринтски капител*

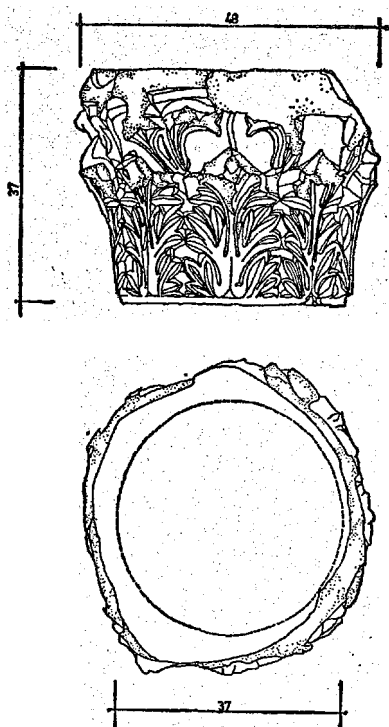
од белог мермера, инв. број 15, висине 37,0 cm. Његов доњи пречник износи 37,0 cm.

Нађен је у току ископавања палате, 1961. године, али тачно место није забележено.

Овај примерак представља посебну врсту капитела са поједностављеним саставом. Има осам високих листова акантуса у једном појасу. У горњем делу мале висине, непосредно испод абакуса, исклесане су лисне чаше. Из њих полазе повијене унутрашње хелисе у облику заставица, а спољашње су прелазиле преко абакуса и савијале се у волуте. Видљива је дршка цвета по средини абакуса. Абакус је у облику једноставне завршне равни. Испод ње је једна равна подеона трака, што је вероватно грло калатуса.

Акантусов лист на овом примерку има по два режња са сваке стране и повијени врх. Режњеви су подељени на четири зупца. Поједини зупци су повијени, а сви се додирују врховима са зупцима суседног листа. Канали, који полазе од врхова зубаца су плитки и уједначено клесани. Бразде између режњева су нешто наглашеније, али оне се не спуштају до подножја листа. Рељеф листа је плитак, те је он незнатно одвојен од калатуса.

сл. 117, 212

212 Коринтски капител од белог мермера, инв. број 15. нађен у току ископавања палате у северозападној четврти насеља

Невешто зидане грађевине

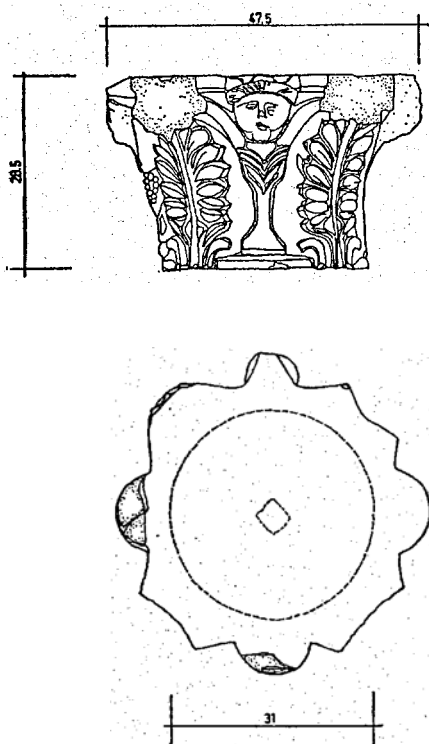
62 *Капител са протомима*

од белог мермера, инв. број 215, висине 28,5 и пречника доње равни 31,0 cm.

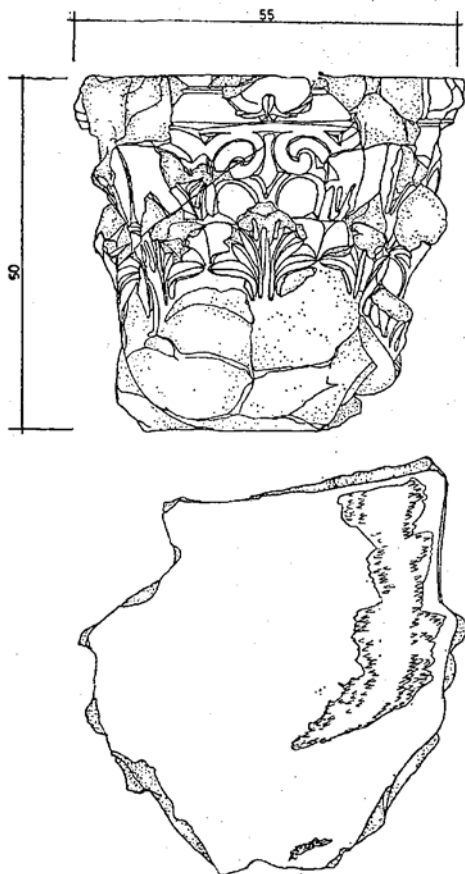
Нађен је у току ископавања паганског храма, 1972. године.

У доњем појасу има четири велика широка листа повијена испод углова завршне равни. Абакус је једноделан, са конкавно увученим средњим делом и избаченим угловима. Спољашње хелисе су у виду равних широких трака. Оне се спајају по средини капитела у облику слова V. По средини капитела, од подножја до места одакле полазе спољашње хелисе, је разнолик украс: винова лоза са грожђем и бршљановим листовима, или стабло и круна дрвета, а у горњем делу је, уместо цвета, људска глава. Велики самостални листови имају сасвим нов облик. Уз вертикалну жилу симетрично су распоређени на обе стране поједини листови.

сл. 118, 119, 213

213 Капител са протомима од белог мермера, инв. број 215, нађен у току ископавања паганског храма

214 Коринтски капител од белог мермера, инв. број 4, нађен је случајно на површини у југоисточном делу унутрашњег простора Гамзиграда

Остали камени украси

63 Коринтски капител

од белог мермера, инв. број 4, висина 50,0 cm.

Ширина сачуваног дела абакуса износи 55,0, cm, а доњи пречник због оштећености није могао бити утврђен.

Овај капител је случајан, површински налаз, из унутрашњег југоисточног дела. Нађен је 1958. године.

Имао је два појаса са по осам акантусових листова, од којих су сачувани само листови горњег реда. Према сачуваном делу се види да је била незнатно поједностављена чаша капитела. Каулис је на овом примерку закржљао и има једноставан призматичан облик. Из њега излазе лисне чаше и унутрашње и спољашње хелисе. Грло калатуса је на овом примерку означено испод дводелног абакуса. Украс по средини конкавне стране је доста оштећен, те се не може одредити. За овај капител је својствено да је део лисних чаша, који се повија ка средишту капитела, стилизован и има облик једноставних, равних трака. Листови акантуса у горњем појасу имају само по један зубац са сваке стране и повијени врх. Овај зубац је преломљен, водоравно постављен и спојен са зубцем суседног листа. Канали, који полазе од врхова зубаца, и бразде, које означавају жиле режњева, дубоко су урезани, а лист и остали орнаменти одвојени су од калатуса.

сл. 214

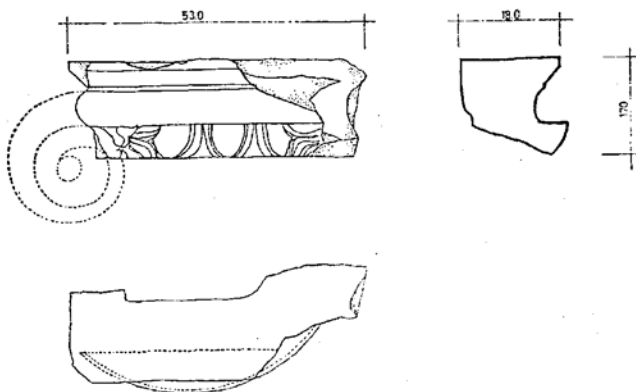
64 Јонски капител

од белог мермера, инв. број 197, висине 17,0 cm. Размак између средишта волута износи око 54 cm.

Овај комад извађен је, 1973. године, из зида једне грађевине зидане блатним везивом, поред паганског храма (северни зид одаје F).

Веома је оштећен. Сачувана је само фасција са делом абакуса. Абакус је дводелан са једном равном завршном траком и закошеним делом испод којег је поново равна трака што абакус одваја од фасције. У доњем делу је доста задебљан ехинус у облику четвртине круга. На њему су исклесани јаје у љусци и, у угловима, тролисни украс са чашицом.

сл. 215

215 Јонски капител од белог мермера, инв. број 197, нађен у зиду једне грађевине, зидане блатним везивом, поред паганског храма

ОБЛОГА ОД КАМЕНА

65 Лезене

од белог мермера, инв. број 217, 218 и 216, дебљине 4,5cm.

Комади су налажени у току ископавања сале G и атријума H палате у северозападној инсули, 1970. и 1971. године.

На нађеним деловима облоге исклесана је база лезене. Њу чине два торуса, један трохилос, две подеоне траке, а на једном комаду је сачуван и део плинте.

сл. 216

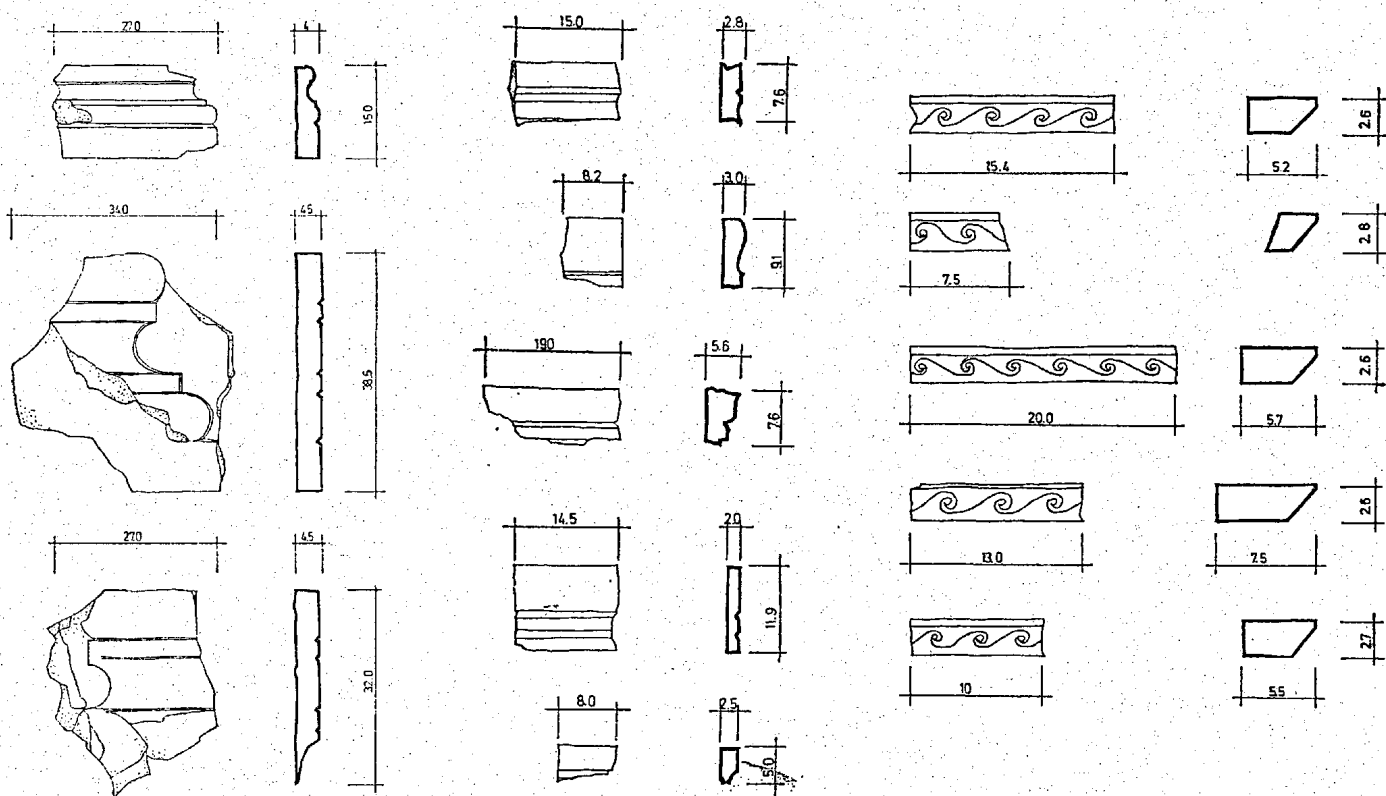
66 Траке

од белог мермера, инв. број 219—233, дебљине 2,0 до 5,6 cm.

Налажене су у току ископавања сале G палате и у средишту атријума F и H, 1961, 1962, 1969. и 1970. године.

Различно су профилисане. Неки комади имају само упоредне косо усечене водоравне траке, док су други били сложенији. Сачувани су делови са профилем праве киме, нешто издуженом и изобличеном обрнутом кимом и комади на којима су они уједињени са косо усеченим тракама.

сл. 217

67 Траке

од белог мермера, инв. број 234—238, висине 2,6—2,8 cm.

Комади су налажени у току ископавања сале G палате из северозападне четврти, 1970. године, и доцније у току откривања атријума H.

На чеonoј страни је испод равне завршне траке закошени део на којем су, у плитком рељефу, исклесани упоредни таласи.

217 Траке од белог мермера, инв. број 219—233, нађене у току ископавања дворане G и атријума F и H палате. (горе у средини)

218 Траке од белог мермера, инв. број 234—238, налажене у току ископавања дворане G и атријума H палате (горе десно)

**СПИСАК АРХИТЕКТОНСКИХ КОМАДА ПО ИНВЕНТАРСКИМ
БРОЈЕВИМА**

1	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 65 и 149
3	<i>Греда од белог кречњака</i>	сл. 168
4	<i>Коринтски капител од белог мермера</i>	сл. 214
5	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 68 и 189
6—10	<i>Сводари од белог кречњака.</i>	сл. 171
11, 12	<i>Сводари од белог кречњака</i>	сл. 51 и 167
13	<i>Коринтски капител од сивога мермера</i>	сл. 76 и 200
15	<i>Коринтски капител од белог мермера</i>	сл. 117 и 212
16	<i>Сводар од белог кречњака</i>	сл. 51 и 167
17	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 66 и 190
18	<i>Сводар од белог кречњака</i>	сл. 51 и 167
20	<i>Парапетна плоча од сивога пешчара</i>	сл. 142
21	<i>Парапетна плоча од сивога пешчара</i>	сл. 143
23	<i>Конзола од сивога пешчара</i>	сл. 36 и 137
24	<i>Греда од белог кречњака</i>	сл. 49 и 168
25	<i>Конзола од сивога пешчара</i>	сл. 37 и 138
26, 27	<i>Конзола од сивога пешчара</i>	сл. 135
29	<i>Стабло стуба са тордираним канелурама</i>	сл. 47 и 146
30	<i>Стабло стуба са тордираним канелурама</i>	сл. 145
33	<i>База од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 140
34	<i>База од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 141
35	<i>Јонски капител од белог кречњака</i>	сл. 51 и 164
36	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 40, 41, 47, 67 и 151
39	<i>Парапетна плоча од сивога пешчара</i>	сл. 187
40	<i>Стабло стуба са базом од белог кречњака</i>	сл. 170
41	<i>Стабло стуба са базом од белог кречњака</i>	сл. 50 и 169
42	<i>Стабло стуба са базом од белог кречњака</i>	сл. 163
43	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 175
44	<i>Стабло стуба са базом од белог кречњака</i>	сл. 51 и 163
45	<i>Стабло стуба са базом од белог кречњака,</i>	сл. 51 и 162
46	<i>Парапетна плоча од белог кречњака</i>	сл. 165
47	<i>Парапетна плоча од белог кречњака</i>	сл. 165
48	<i>Надвратник од белог кречњака</i>	сл. 46 и 184
49	<i>Надвратник од белог кречњака</i>	сл. 183
50	<i>Архитрав од белог мермера</i>	сл. 185
51	<i>База пиластра са постољем</i>	сл. 188
52	<i>Конзола од сивога пешчара</i>	сл. 39 и 136
53	<i>Капител пиластра од сивога пешчара</i>	сл. 149
54	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 179
55	<i>Коринтски капител од сивога пешчара</i>	сл. 191
57	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 176
59	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 174
60	<i>Импост од белог кречњака</i>	сл. 51 и 166
61	<i>Парапетна плоча од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 144
62	<i>Коринтски капител од сивога пешчара</i>	сл. 147
63	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 63 и 173
64	<i>Водуте коринтског капитела</i>	сл. 148
68	<i>Парапетна плоча од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 144
69	<i>Конзола од белог кречњака</i>	сл. 48, 51 и 161
70	<i>Архиволта од сивога пешчара</i>	сл. 47, 62 и 156
71	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 153
72	<i>Импост — венац од сивога пешчара</i>	сл. 43, 47 и 155
73	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 179
74	<i>Коринтски капител од сивога пешчара</i>	сл. 148
75	<i>Коринтски капител од сивога пешчара</i>	сл. 45 и 147
76	<i>Конзола од сивога пешчара</i>	сл. 38 и 139
78	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 64 и 153
79	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 43, 47 и 158
80	<i>Венац од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 159
81	<i>Пиластар од сивога пешчара</i>	сл. 47 и 154
83	<i>Венац од белог кречњака</i>	сл. 182

85	Пиластар од сивога пешчара	сл. 150
86	Парапетна плоча од сивога пешчара	сл. 47 и 144
94	Венац од сивога пешчара	сл. 180
95	Венац од сивога пешчара	сл. 179
96	Венац од сивога пешчара	сл. 177
102, 103	Венац од сивога пешчара	сл. 178
105--108	Венац од сивога пешчара	сл. 47 и 160
110--112	Архиволта од сивога пешчара	сл. 43, 47 и 156
113	Пиластар од сивога пешчара	сл. 42, 47 и 152
114	Венац од белогa кречњака	сл. 181
115	Заглавак аркада од белогa кречњака	сл. 172
116--120	Сводари од сивога пешчара	сл. 134
129	Венац од белогa кречњака	сл. 186
130, 131	Опеке са профилом киме	сл. 131
132, 133	Опеке са зупцима	сл. 132
134--136	Конзоле од печене земље	сл. 133
152	Јонски капител од белогa мермера	сл. 202
153	Коринтски капител од белогa кречњака	сл. 52 и 192
154	Коринтски капител од белогa кречњака	сл. 193
155	Коринтски капител од белогa кречњака	сл. 53
156	Архиволта од сивога пешчара	сл. 43 и 157
157--160	Јонске волуте од белогa мермера	сл. 75
161	Ехинус-кима јонског капитела	сл. 75
162--164	База од белогa мермера	сл. 195
168	База од белогa мермера	сл. 194
169--171	Стабло стуба од белогa мермера	сл. 199
173--176	Стабло стуба од белогa мермера	сл. 197
181--183	Јонске волуте од белогa мермера	сл. 203
184--186	Базе од белогa мермера	сл. 196
191, 192	База од белогa мермера	сл. 198
194	Пиластар од белогa кречњака	сл. 201
196	Абакус од белогa мермера	сл. 201
197	Јонски капител од белогa мермера	сл. 215
198	Оквир врата од сивога пешчара	сл. 103 и 205
199	Оквир врата од сивога пешчара	сл. 102, 104 и 206
200--204	Оквир стола од сивога пешчара	сл. 207
205	Венац од сивога пешчара	сл. 209
206	Венац од сивога пешчара	сл. 97 и 208
207	Венац од белогa кречњака	сл. 210
212	Фриз од белогa кречњака	сл. 211
215	Капител са протомима	сл. 118, 119 и 213
216--218	Лезене од белогa мермера	сл. 216
219--223	Траке од белогa мермера	сл. 217
224--228	Траке од белогa мермера	сл. 218